

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čekovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četr strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—.
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Nauk številčk.

Hudo stiska kriza našega kmeta. V tej stiski ga vzdržuje upanje, da bo boljše. Boljše bi bilo, ako bi se znižale cene izdelkom, ki jih mora kmet kupovati, ter znižale razne davščine in plačila, ki jih mora kmet plačevati. Ali pa bi se morale sorazmerno dvigniti cene kmetijskim pridelkom. In vprav to je, kar kmeta vedno globlje tišči v krizo: cene kmetijskim pridelkom ne rastejo, marveč od leta do leta padajo.

V tem oziru so jako poučni podatki o vrednosti letine naših žit v zadnjih letih. Te podatke je nedavno objavil list »Indeks«, ki ga izdaja zagrebška Delavska zbornica. List preračunava vrednost po ceni 1. decembra, ki je nekako normalna vsako leto. Vrednost proizvodnje 5 vrst pšenice, koruze, ječmena, ovsu in rži je znašala leta 1928 15.137 milijonov Din, naslednje leto pa, ko je bila letina večja, je znašala vrednost samo 11.730 milijonov Din, ker so cene že padle, tako da tudi večja količina pridelka ni mogla prinesiti kmetu onega dohodka, kot prejšnje leto. Naslednje leto so cene še bolj padle in ves donos, ki ga je imel kmet od letine, je znašal 7617 mil. Din. Leta 1931 je prišel državni žitni režim, ki je povzročil, da je vrednost pridelka narasla na 9822 mil. Din, toda prihodnje leto 1932 je donos zopet padel na 7096 mil. Din in je lani znašal samo 6037 mil. Din. Iz tega sledi, da je donos padel za naš kmetijski stan na slabo polovico donosa iz l. 1928, ko so bile cene najvišje.

Kar velja za žito, velja v isti, v nekaterih panogah celo v večji meri za druge kmetijske pridelke: za les, vino, živino itd. Če primerjamo s temi številčkami zneske, ki jih mora kmet zadnja leta plačevati za davke, davščine in razna druga plačila, se z vso jasnostjo pojavi pred našimi očmi teža krize, ki pritiska našega kmeta. Pomniti je treba tudi: Kolikor dobi kmet za svoje pridelke, toliko more kupiti. Kmet, naš najvažnejši producent, ne dobi dovolj za svoje pridelke. In ker je on tudi najvažnejši in največji kupec, ne more kupovati vsega, kar bi potreboval, marveč se mora omejevat na najnujnejše. Zato je način življenja našega kmeta padel na stopnjo, ki je slabša kot je bilo življenje ruskega kmeta pred svetovno vojno.

Ker vedno bolj peša kupna moč našega največjega kupca, peša tudi trgovina in industrija. O krizi, ki je zgrabila našo industrijo, pričuje rastoče število brezposelnih, odnasno padajoče

število zavarovanega delavstva v dravski banovini. Število zavarovanih delavcev je namreč znašalo: pri Okrožnem uradu v Ljubljani: decembra 1929 95.478, decembra 1933 74.205, razlika manj 21.273 ali v odstotkih manj 22.3%; pri ostalih okrožnih uradih decembra 1929 507.648, decembra 1933 438.869, razlika manj 68.778 ali v odstotkih 13.5%.

Navzlic okolnosti, da je bilo lani ob koncu leta število v tekstilni industriji dravske banovine zaposlenega delavstva za skoro 2300 večje nego pred enim letom, je vendar skupno število zavarovanega delavstva zaostajalo za dec. 1929 za 22.3%, dočim je pri vseh ostalih okrožnih uradih v državi število zavarovanega delavstva nasproti decembru leta 1929 zaostajalo le za 13.5%. Boljša zaposlenost v tekstilni industriji, ki plača, kakor znano, najnižje mezde, je le pripomogla, da se brezposelnost ni še hujše razvila. Industrijsko delavstvo dravske banovine nosi mnogo večji del bremena krize, nego delavstvo v ostalih pokrajinah države. Lani v decembru je bilo skupno število zavarovanega delavstva v naši državi za 90.051

manjše nego v decembru leta 1929; od teh 90.000 delavcev, ki so izpadli iz produkcijskega procesa, pa odpade nič manj kakor 21.273 delavcev na dravsko banovino. Skoro ena četrtnina padca zaposlenosti nasproti letu 1929 gre na račun dravske banovine.

V jako težkem, ponekod docela obupnem stanju se nahaja rudarsko in topilniško delavstvo, ki ni upoštevano v izkazih okrožnih uradov za zavarovanje delavcev, ker je zavarovano pri bratovskih skladnicah. Slaba zaposlenost ali pa celotna brezposelnost se strahotno širi med tem delavstvom. Produkcija premoga v Sloveniji je padla od l. 1929 do l. 1933 od 2.086.000 ton na 1.101.000 ton, torej za nič manj kot 47%, dočim je v ostalih premogovnikih v naši državi nazadovala produkcija premoga v istem času le za 14%, to je od 3.549.000 ton na 3.051.000 ton. Dve tretjini skupnega padca premogovne produkcije v naši državi odpadeta na slovenske premogovnike. Številke, pravijo, so mrtve, in vendar govorijo. Navedene številke glasno govorijo, kako se v naši ožji domovini gospodarska kriza širi vedno bolj obsežno in kako se zajeda vedno bolj globoko.

*

NOVA VLADA.

Dne 18. aprila je podpisal kralj ukaz o preosnovanju vlade, katero je sestavil zopet Nikola Uzunovič. Iz vlade je izstopilo 6 ministrov in med njimi tudi dr. Albert Kramer in Ivan Pucelj. Izpadli so ministri brez listnice. Novi ministri so štirje in med njimi senator dr. Franc Novak, odvetnik iz Ljubljane. Dr. Franc Novak se je rodil 2. X. 1877 v Šmarju pri Jelšah. Gimnazijo je študiral v Ljubljani, pravo na Dunaju in se je posvetil odvetniškemu poklicu, katerega vrši v Ljubljani. Preosnova Uzunovičeve vlade zgleda takole:

presednik vlade: Nikola Uzunovič,
kmetijski minister: Dragutin Kojič,
prosvetni minister: dr. Ilija Šumenkovič,
pravosodni minister: Boža Maksimovič,
premetni minister: Svetislav Milosavljevič, dosedanji ban dravske banovine in pošt. lica general,

minister za telesno vzgojo: dr. Grga Angelinovič,
finančni minister: dr. Milovan Gjorgjevič,
minister za trgovino in industrijo: Juraj Demetrovič,
zunanj minister: Bogoljub Jevtič,
notranji minister: Živojin Lazič,
minister za socialno politiko in narodno zdravje: dr. Franjo Novak,
vojni minister: Milovan Milovanovič, armadni general in dosedanji načelnik generalnega štaba,
minister za gozdove in rudnike: dr. Milan Ulmanski, dosedanji generalni ravnatelj gozdarskega podjetja »Šipad« in rodom iz Zagreba (Hrvat),
gradbeni minister: dr. Stjepan Srkulj.
Vlada šteje 14 ministrov.

All si že obnovil naročnino?

„Slov. Gospodar“ stane:

celoletno Din 32.—

polletno Din 16.—

četrletno Din 9.—

Za odlično naravno zdravljenje

uporabljajte »Planinka zdravilni čaj Bahovec«, ki je pripravljen večinoma iz najboljših zdravilnih planinskih zelišč. Določena izkušnja nam potrjuje, da je »Planinka zdravilni čaj Bahovec«, ki vsebuje preizkušene in dobre zdravilne sestavine, dober regulator za čiščenje. — Šest- do dvanajsttedensko zdravljenje s »Planinka zdravilnim čajem Bahovec« deluje izvanredno in sicer brez strupov pri vseh sledečih boleznih: **Pri slabi prebavi želodca in zaprtju telesa, slabem delovanju črevesa in napetosti telesa, omotici in slabosti, obolenju na hemeroidih in boleznih jeter.** »Planinka zdravilni čaj Bahovec« **pospešuje apetit.** — Zahtevajte v lekarnah samo pravi »Planinka čaj Bahovec«, ki se ne prodaja odprto, temveč same v originalnih plombiranih zavojčkih po Din 20.—, s proizvajalčevim napisom: **Lekarna Mr. Bahovec, Ljubljana, Kongresni trg 12.**

Reg. sub. Sp. br. 169, od 9. II. 1933.

PO SVETU KATOLIŠKEM

Petje lista in evangelija v slovenskem jeziku Škofovska konferenca jugoslovanskih škofov, ki se je vršila v Zagrebu od 30. aprila do 6. maja 1921, je poslala vernikom skupen pastirski list, duhovnikom pa še posebno poslanico. V tej poslanici se pravi: »Slednjič Vam, bratje, javljamo, da je sveta stolica po prošnji hrvatskih škofov raztegnila na vse področje naše države pravice, katere so poprej imele samo poedine škofije, namreč uporabo rimskega obrednika v hrvatskem ali slovenskem jeziku, pa se bodo zato vršili vsi obredi v živem jeziku razen sv. maše, pri kateri se bosta samo list in evangelij pevala v živem narodnem jeziku.« Ta objava temelji na pismu z dne 17. aprila 1921, s katerim je papež Benedikt XV. dovolil rabo rimskega obrednika v narodnem jeziku in v katerem se tudi nahaža sledeče dovoljenje: Njegova svetost je tudi dovolila, da se petje lista in sv. evangelija pri sv. maši sme vršiti v narodnem jeziku.« To dovoljenje je poleg ljubljanskega g. škofa tudi priobčil prevz. g. knezoškof lavantinski. Duhovščina se ga sme odslej posluževati pri petih sv. mašah. Predpisano je, da duhovnik pri sv. maši list in evangelij prej prečita latinsko. Zavoljo enotnosti v škofiji bi kazalo dovoljenje uporabljati pri slovesnih sv. mašah z asistenco.

Jubilejni odpustki razširjeni na ves svet. Na velikonočni pondeljek je bilo končano sveto leto, ki se je kot 1900letnica trpljenja in smrti Gospodove obhajalo od 2. aprila 1933 do 2. aprila 1. 1934. To sveto leto je bilo oblagodarjeno z velikimi odpustki in drugimi duhovnimi dobrinami, ki pa so jih postali deležni samo tisti, kateri so romali v Rim. Bilo je v preteklem svetem letu kljub gospodarski krizi, ki vlada po vsem svetu, v Rimu na stotisoče romarjev, ki so prišli iz raznih delov sveta. Med njimi so tudi bili Slovenci, ki so večkrat v večjih ali manjših skupinah poromali v Rim, naposled o sklepu svetega leta, ki je bilo slovesno zaključeno s proglasitvijo mladinskega apostola don Boska za svetnika. Sveti oče hoče, da bi se odpustkov sv. leta udeležili verniki v čim največjem številu. Zato je razširil na ves katoliški svet vse duhovne dobrine jubilejnega leta. Jubilejne odpustke je mogoče dobiti vsakomur v svoji lastni župniji v

dobi med 8. aprilom 1934 in 28. aprilom 1935. Odločitev sv. Očeta bo objavljena v vsaki župniji. Določili in oznanili se tudi bodo pogoji, pod katerimi bo mogoče dobiti jubilejni odpustek.

Rdeč pas okoli Pariza. V francoskem narodu se najdejo takšna nasprotstva, ki se redko najdejo drugod: krepostnost, ki se dviga v angelske višine, na drugi strani pa zloba, ki jo podpihujejo demoni teme. Iz Francije se zadnji čas stalno poroča o korupcijski aferi Staviskega, ki predstavlja svetu svobodomiselnost Francijo v prav slabi luči. Je pa tudi druga Francija, ki ne dopušča, da bi se omadeževal častni ščit domovine, in to je krščanska Francija. To je Francija žive katoliške vere ter dejavne ljubezni do bližnjega. In ta Francija prodira korak za korakom, zmagoslavno si osvajajoč nekdanje trdnjave svobodomiselnosti in brezverja točko za točko. Zadnji čas si je osvojila takozvani rdeči pas okoli Pariza, torišče bednega proletarijata, močvirje strahotne gmotne in duhovne bede in zapuščenosti. Tukaj prebiva milijon ljudi, ki ga je brezsrčni nekrščanski družabni red potisnil na obronke, da tamkaj živi svoje turobno življenje. Komunistem za te uboge ljudi ni storil ničesar, niti z mezincem ni ganil, da bi olajšal njihovo obupno stanje. Smatral

jih je kot zrelo jabolko, ki mu o svojem času kot plen pade v brezbožno naročje. Pa se je začel za te uboge, zapuščen duše boj. Na eni strani je stal brezbožni komunist, sebični izkoriščevalec ljudske bede, na drugi strani pa katoliški duhovnik, ki je hotel te ljudi rešiti duhovno in jim pomagati časovno in telesno. Ime temu duhovniku je pater Lhande iz Družbe Jezusove. Pri svojem prodiranju v rdeče močvirje je kmalu našel pomagače: duhovnike in laike, može, fante, žene in dekleta, ki so ga podpirali pri njegovem apostolskem delu. Delo, ki se je s tako junasško požrtvovalnostjo začelo in vršilo, je kmalu začelo roditi lepe uspehe. Da bi se ti uspehi ustalili, je sedanji pariški nadškof kardinal Verdier sklenil organizirati veliko nabiralno akcijo: o Božiču 1931 je izdal svoj oklic na vernike, naj pomagajo, da ustvari v bližini Pariza 60 novih župnij, postavi 60 novih cerkva, 60 župnišč, 60 društvenih domov in 60 šolskih poslopij. Treba je tudi stanovanj za ljudi, ki so po večini stanovali po barakah. Pokupil je v to svrhu velikanska zemljišča, ki so se po razdelila med revne ljudi; ustanovil je gradbeni sklad, ki naj pomaga tem siromakom, da si zgrade svoje lastne hišice. Kardinalov poziv je imel nepričakovan uspeh. V enem samem dopoldnevu je bilo posojilo 20 milijonov frankov (60 milijonov dinarjev) podpisano ne samo enkrat, marveč trikrat. Pri akciji za gradbo delavskih stanovanjskih hiš kardinala podpirata država in pariška občina. Danes gradi kardinal — delavci rdečega pasu ga imenujejo »naš kardinal« — 64 velikih cerkva in 34 središč za bogoslužje in župnijsko dobrotelost; med nekdanj tako zapuščenimi delavci se je naselilo 23 redovniških hiš. In okoli cerkva se dvigajo katoliški društveni domovi, šole, bolnišnice, sirotišnice itd. Take čudeže ustvarja tudi danes životvorna krščanska vera.

P. Hugolin Sattner †

V visoki starosti 83 let je preminul dne 20. aprila t. l. v ljubljanskem frančiškanskem samostanu največji slovenski skladatelj g. pater Hugolin Sattner. Rajni se je rodil dne 29. novembra leta 1851 v Kandiji pri Novem mestu. Oče je bil poštni uradnik iz Nižje-Avstrijskega, mati je bila Slovenka. Ljudsko šolo in gimnazijo je obiskoval v Novem mestu. Po prestopu v frančiškanski red se je šolal v Nazarju in v Kostanjevici pri Gorici ter v Ljubljani, kjer je primiciral leta 1874. Že kot bogoslovec je vodil pevske zборе in kot mlad pater je poučeval petje in orglal v cerkvi v Novem mestu. V Novem mestu, kjer je bil na delu za preosnovo cerkvenega petja v cecilijanskem duhu, je deloval 16 let. Iz Novega mesta je bil poklican v Ljubljano, kjer je ostal do smrti in je zapustil slovenskemu narodu največje umetne skladbe in zelo mnogih uglasbenih cerkvenih pesmi ter maš. Saj pozna vsakdo njegova najvažnejša de-

la, ki so še danes privlačna in na katero je lahko ponosen vsak sin slovenske matere. V dušo našega Sim. Gregorčiča ni prodril nikdo tako globoko, kakor p. Hugolin, ki je uglasbil: Oljko, Soči, Jefejevo prisego ter V pepelnični noči.

Poleg neumornega in tolikanj plodnosnega delovanja na polju glasbene umetnosti je bil blagopokojni z vso vnetostjo duhovniškega poklica na delu v spovednici, 25 let je bil župnik, dalje samostanski predstojnik, provincial, vikar itd.

V 83. letu je pobrala velikega Slovenca p. Hugolina v skromni obleki svet. Frančiška pljučnica.

Tolikanj zaslužnemu možu ohranimo hvaležen spomin v molitvah in pri sv. daritvi! G. Sattner se je preselil od nas in je že prejel zaslužen plačilo, njegova nesmrtna dela bodo slovenskemu narodu vedno v spodbudo k lepemu ter blagemu na polju petja ter glasbe.

NOVICE

Nesreče.

POŽAR UNIČIL DVE VASI.

Štirinajst poslopj pogorelo v Medvecah.

Dne 18. aprila ob pol dveh popoldne je nenadoma izbruhnil požar v gospod. poslojju posestnika Simona Sagadina, kojega domačija je v Medvecah p. Pragerskem prav blizu železniškega naložišča. Očividci trdijo, da je malo pred pojavom ognja peljal vlak mimo Sagadinovega poslojja in da je morala zanetiti streho iskra. V sedanji izredni aprilski vročini je vedno vetrovno in radi tega je preskočil ogenj hitro od Sagadina na sosedna poslojja posestnice Marije Medved, Helene Furman, Neže Žunkovič ter posestnikov Mihaela Unuka in Franca Kmeteca. V najkrajšem času je bilo v objemu uničevalnih plamenov 14 poslojij. Štiri gasiljska društva so pribrzela na pomoč, in po štiriurnem napornem ter požrtvovalnem trudu gasilcev je uspelo, da ni pogorela cela vas. Ogenj, ki je imel dovolj hrane na suhi slami, se je širil s tako naglico, da so ubogi ljudje utegnili rešiti le malenkosti, vse drugo je uničeno in znaša škoda v Medvecah gotovo nad pol milijona Din.

Cela vas pogorela.

Komaj je bil ogenj 18. aprila udušen v Medvecah, je ob pol devetih zvečer istega dne ponovno zažarelo nebo in oznanjalo po Dravskem polju še večjo požarno nesrečo, kakor je zadela popoldne nesrečne Medvedčane. Omenjenega usodepolnega večera je uničil požar celo vas Spodnje Pleterje v župniji Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Goreti je pričelo pri posestniku Janezu Pleteršku. Vsled suše in neprestano vetrovnega vremena je ogenj kar skal od hiše do hiše, od enega gospodarskega poslojja na drugo. Za vsem so pogoreli: Jurič Jožef, Matija Matevžič, Anton Klanjšek in Martin Napast, ki so si rešili samo golo življenje. Delno so pogoreli kmetje Janez Grebenšek, Matija Pinter, Martin Medved, Fr. Pleteršek, Jurij Klanjšek, Jera Dolenc in Roza Planinčič.

Veter je širil ogenj s tako naglico, da niso utegnili ljudje rešiti niti vse živine. Posestnika Pleteršku je zgorelo 16 svinj, 3 krave in 4 telice pa so morali ubiti. Matiji Pinterju, ki je bil že na eno oko slep in se mu je pri požaru drugo oko osmodilo, je poginil v plamenih pitani bik, od katerega je pod gorečim tramovjem ostalo le še vpepeljeno okostje.

Celih devet požarnih bramb se je borilo z uničevalno silo ognja. Gašenje je bilo otežkočeno, ker je bilo vsled suše le malo studencev na razpolago za turbinske brizgalne.

Pri gašenju se je več pogorelcev še opeklo in je bila na delu ptujška rešilna postaja. Težje opekline so zadobili: gospodar Anton Klanjšek, njegova žena Terezija, dekla Antonija Beranič, najhuje pa je opečena mala Klanjško-

Trenotna sprememba temperature je pogosto vzrok prehlajenja, kateremu lahko sledi dolga bolezen. Mislite tedaj že po prvih znakih na ASPIRIN tablete in na Bayerjev križ, ki jamči za njihovo pristnost.

V. z.: JUGEFA • k. d., Zagreb, Gajeva 32, Oglas je registr. pod S. br. 437, od 10. I. 1934.

va hčerka, 5letna Terezika, ki jo je oče z lastno življenjsko nevarnostjo rešil iz goreče hiše. Hudo se je opeknel tudi gasilec Štefan Pirnat iz Zgornje Jablane.

Kako je nastal požar v Pleterjih, ne zna nikdo. Ljudje sumijo na zlobno roko, ki je že nekaj let na delu s peklenjsko požigalno hudobijo.

V Pleterjih cenijo škodo na 1 milijon dinarjev in po stari navadi je zavarovalnina napram škodi malenkostna.

Pogorelci obeh omenjenih vasi so potrebni najnujnejše oblastvene in prosto voljne pomoči.

Ubogoo Dravsko polje, niti poletje z nevihtami ter udari strele ni pričelo, in baš po tej ravni je bilo že letos največ in to velikih požarov!

Z avtomobilom v drevo. Avtomobil g. Lahovnika iz Prevalj je zadel v noči v drevo. Štirje gospodje so bili ranjeni, dva težje.

Upepeljena domačija. Na Dravskem polju v Loki je izbruhnil ogenj v gospodarskem poslojju posestnika Franca Potočnika. Gospodarsko poslojje je bilo krito s slamo, je pač ogenj naglo objel tudi hišo. Rešili so živino in nekaj živeža. Gasilci so obvarovali sosede požarne nesreče.

Velika požarna škoda. V Velikem vrhu v Halozah je nastal ogenj v viničariji posestnika Štefana Tomažiča. Tomažič je v noči ob izbruhu požara spal v viničariji in si je komaj v zadnjem hipu rešil golo življenje. Zgorela je vsa vinska posoda, oprema ter precej žganja. Škoda znaša 50.000 Din, zavarovalnina komaj 5000 Din.

Dveletni otrok utonil. V Sp. Javorju je utonil v potočku dveletni sinček posestnice Marije Kompare. Mati se je mudila v hiši pri jokajočem dojenčku, in to priliko je porabil dveletni, da se je zgubil proti potoku, kjer se je opičil na glavo v vodo in ko ga je našla mati, je bil revček že mrtev.

Posledica eksplozije pištole. Joško Hrenčič, 16letni pastir od Velike Nedelje, je ustrelil iz pištole. Izstrelak je pištolo raznesel in drobci železa so raz-

mesarili neprevidnemu fantu levo roko.

Nesreča posestnika. 46letni posestnik Jožef Vidovič iz Gruškovja v Halozah je šel po brvi preko precej globokega potoka. Ko je bil na sredini, se je brv prelomila in pri padcu je dobil Vidovič tako hude notrajne poškodbe, da so ga morali spraviti v bolnišnico v Ptuj.

Otrok zažgal domačijo. V Dežnem pri Makolah je pogorel posestnik Filip Pavšer, kateremu je upepelil ogenj hišo in gospodarsko poslojje. Oče in mati sta bila na polju, doma je ostala 14letna hčerka in 4letni fantek. Otroče je izsledilo nekje vžigalice in zanetilo koruznico ob hiši. Ko sta se vrnila starša, je bila domačija uničena in z njo vred ves živež, obleka, krma in hišna oprava.

Smrt otroka pod kolesi. 18mesečni sinko Marije Fajsove se je zmuznil materi iz hiše in je zašel v potok Vuhredišico. Voda je zanesla otroka pod lopate bližnje žage, kjer ga je stisnilo na smrt. Ko je mati zapazila, da otroka ni pri njej, je stekla ven pogledat, a takrat ji je prišel naproti žagar, ki ji je vrnil mrtvega sinka.

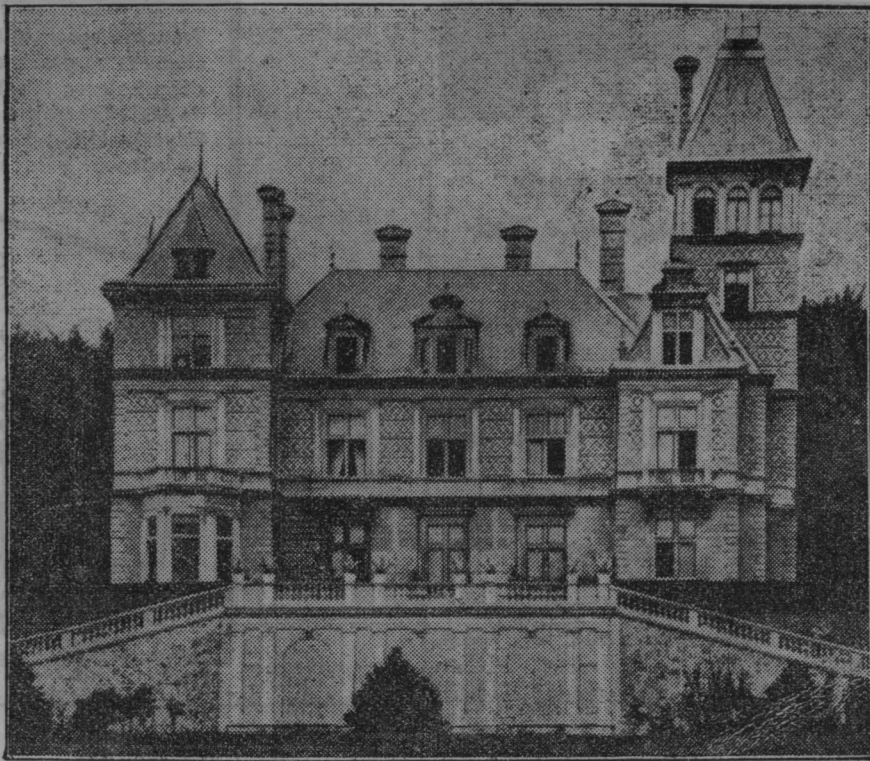
Huda nesreča tesarja. V nedeljo dne 15. aprila so popravljali v Jurkloštru delavci g. Falterja vodotoč, po katerem je napeljana voda iz dveh dolin. Po nesreči prevrnjeno hlodovje in deske so težko poškodovale tesarja Janeza Cverle, po domače Koritnika iz Št. Lenarta nad Laškim. Težko poškodovanega so prepeljali v celjsko bolnišnico.

Smrtna železniška nesreča očeta petero otrok. Dne 21. aprila ob pol osmih zvečer je v Zavodni pri Celju oseba vlak iz Maribora razmesaril 57letnega Josipa Stukla iz Pecla v župniji Buče srezu Šmarje pri Jelšah. Stukelj je šel doma po opravkih in je hotel pri Zavodni preko železnice. Ognil se je tovornemu vlaku, a prezrl istočasnega osebnega, ki je pridrvel po drugem tiru. Smrtno ponesrečeni zapušča pet otrok.

Velika požarna nesreča na Dolenjskem. Dne 19. aprila je nastal požar nenadoma pod kozolcem posestnika F. Avseca v vasi Bistrica pri Mokrono-

gu. S slamo kriti kozolec na 6 oken je zgorel do tal. Radi vetra je preskočil plamen na poslopje posestnice Marije Krajšek. Zgorela je hiša, hlev, skedenj, svinjaki in kozolec. Škoda znaša 120 tisoč Din. Od Krajšekovih se je razširil ogenj na gospodarsko poslopje posestnika Franca Zupančiča, kateremu je ostala samo še na pol obžgana hiša. Škoda znaša 80.000 Din. Na pomoč je prihitelo pet gasilskih društev, sicer bi bila šla cela vas, ker so hiše po pretežni večini krite s slamo.

Največja rudniška nesreča v naši državi se je zgodila v soboto dne 21. aprila ob pol dveh vsled eksplozije plinov v premogovniku Kakanj blizu Visokega v Bosni. V rudniku je zaposlenih 1000 rudarjev, ki so po večini Slovenci in Zagorci ter delajo v treh shtih. Ob času eksplozije plina je bilo v rovu 222 rudarjev. Dosedaj so potegnili reševalci 52 trupel, usoda 78 rudarjev je neznan, rešilo se jih je 91. Reševalno delo je zelo otežkočeno, ker je silovitost eks-

Grad Wartholz v okolici Semmeringa v Avstriji, kamor se namerava preseliti iz Belgije bivša cesarica Cita s svojo družino.

Enoletni tiger »satan« v kaliforniškem živalskem vrtu.

plozije pokvarila vse telefonske zveze po premogovniku in električne napeljave.

Naval krvi, tesnobo srca, zasoplenost, tesnoba, dražljivost živcev, migrena, otožnost, nespanje odpravimo kmalu z uporabo naravne »**Franz Josefove grenčice**«. Znanstvene ugotovitve potrjuje, da služi »**Franz Josefova voda**« pri zagatenju vseh vrst z najboljšim uspehom. »**Franz Josefova grenčica**« se dobi v vseh lehnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Smrt svetovno slovitoga akrobata na vrvi. V Marmaros Szigetu ob romunski meji je zadnji teden smrtno ponesrečil po celem svetu znani in v zadnjih letih najboljši akrobat na vrvi g. Art. Strohschneider. Pred par leti se je mudil v drugič v Mariboru, kjer je tolikanj navdušil mladino za ples in skok po vrvi, da se je nekaj mladičev iz Slovenije po-

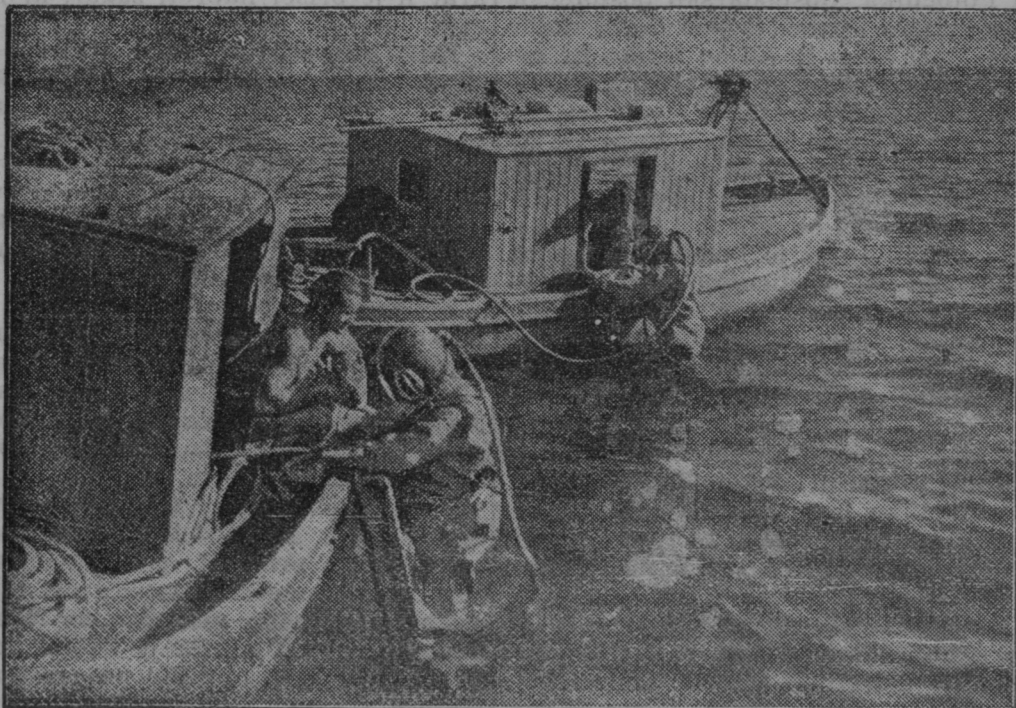
Cirkuški pritlikavec August Fischer slavi pri torti in pivu svojo 81letnico.

svetilo temu vratolomnemu poklicu. G. Strohschneiderja je pač zadela usoda, kakor navadno vse, ki se igrajo skozi desetletja visoko v zraku z usodo življenja.

Razne novice.

POSTAVITEV SPOMENIKA SELADATELJEM IPAVCEM V SV. JURIJU PRI CELJU.

Že pred svetovno vojno začeto in potem prekinjeno delo za postavitve spomenika bratoma dr. Benjaminu in dr. Gustavu Ipavcu je letos posredno na novo sprožila Ipavčeva pevska župa v Mariboru z namero, da v zvezi s pri-

Fotografiranje morskih živali na dnu Adrije.

reditvami ob 40letnici Celjskega pevškega društva dne 13. majnika t. l. odkrije omenjenima bratoma v Sv. Juriju spominsko ploščo. Na predlog nekaterih odličnih šentjurčanov se je osnoval odbor, ki je sklenil, da doseže do letošnje jeseni postavitev primerne spomenika na trgu pred cerkvijo in takoj stopi v stik z Ipavčevo župo, s katero se je nato že sporazumel, da bo župa dne 13. maja t. l. odkrila bratoma Benjaminu in Gustavu spominsko ploščo v njihovi rojstni hiši v Sv. Juriju, da bo ob tej priliki blagoslovitev temeljnega kamna za spomenik, da bo odbor župi pri pripravi in pri izvedbi pomagal in da se župa priključuje akciji za postavitev spomenika.

Ipavce štejejo med svoje najpomembnejše skladatelje. S skladatelji Ipavci je zvezan precejšen del slovenskih glasbenih stremeljenj, ustvarili so pomembna dela in njihove pesmi so postale priljubljene in razširjene kakor pesmi malokaterega slovenskega skladatelja. Zato »Odbor« vse rojake Ipavcev, vse tiste, ki so kedaj delovali v Sv. Juriju, vse prijatelje in častilce njihovih skladb in vse, ki se količkaj zavedajo kulturnih dolžnosti, prosi in poziva, da mu pomagajo z denarjem in moralno, jih prosi, da ne ostanejo dolžni odgovora na posebne prošnje, ki jih bodo v kratkem sprejeli.

Združenje trgovcev v Mariboru opozarja občinstvo, da morajo trgovci in obrtniki po novih predpisih od 20. aprila dalje izdajati vsaki stranki, ki kupi za preko 20 Din blaga, kolekovani račun. Ta taksa znaša za račune od preko 20 Din do vključno 100 Din 50 par, za račune preko 100 Din pa 1 Din, kupčije do 20 Din pa so koleka proste. Ker trgovstvo brez povišanja cen blagu ne more nositi teh stroškov, je trgovstvo cele dravske banovine sklenilo, da se bodo koleki priračunali na računih.

Slomškov zavod oo. cistercijanov sprejema za prvi gimnazijski razred iz dobrih krščanskih družin nadarjene gojence, ki imajo veselje za duhovski in redovni poklic. Spreje-

majo se tudi marljivi in globokoverni dijaki iz drugih razredov srednjih šol. Prošnje, šolsko spričevalo in krstni list naj se pošljejo najpozneje do dne 15. maja na naslov: Vodstvo Slomškovega zavoda oo. cistercijanov v Ljubljani, Poljanska cesta 6. Prošnji naj se prilože znamke za odgovor. — Vodstvo cist. zavoda.

Mariborski trg 21. aprila 1934. Pripeljanih je bilo 47 zaklanih svinj, cene mesu 10—12 D, špehu 10—11; pripeljali so sena 14 vozov po 32—36 (100 kg), otave 4 po 32—36, lucerne 1 po 35, slame pšenične 2 po 20, ržene 2 po 20, škopa 3 po 1.50; pšenice 14 vreč po 1.25, rži 6 po 1, ječmena 16 po 1, koruze 18 po 1, ovsa 18 po 0.75, prosa 8 po 1.25, ajde 5 po 1, pros. pšena 3 po 3, fižola 14 po 2—3; krompirja 23 vozov s 84 vrečami po 0.75—1.50, čebule 2 z 32 vrečami po 0.75—2.50. Cene česnu 6—8, kisl. zelju 3, kisl. repi 1.25—2, jabolkom 8—14, suhim slivam 8—12, orehom celim 10, luščenim 32—34, smetani 10—12, mleku 1.50—1.75, maslu surovemu 26, kuhanemu 28, čajnemu 28—32, domačemu siru 5—6, jajcem 0.33—0.50; kokoši 288 po 20—30, piščancev 592 po 25—55 (par), gosi 3 po 30—45, puranov 31 po 30—55, rac 20 po 20—25, domačih zajcev 52 po 5—30, kozličkov 13 po 45—80 Din.

Vrednost denarja. Jugoslovanske borze za devize so notirale dne 19. 4. 1934 za: 1 francoski frank Din 2.26 (z 28.5% naplačilom Narodne banke Din 2.90), 1 angleški funt Din 176.— (226.16), 1 ameriški dolar Din 34.— (43.69), 1 italijansko liro Din 2.93 (3.77), 1 češko krono Din 1.43 (1.83), 1 nemško marko Din 13.56 (Din 17.42), 1 švicarski frank Din 11.11 (14.28), 1 belgijski frank Din 8.03 (10.32), 1 holandski goldinar Din 23.20 (29.81), 1 avstrijski šiling pa je notiral v privatnem prometu Din 9.30.

Klobuke za birmance in botre kupite najcenejše pri klobučarju Franc Berniku v Mariboru, Trg Svobode, med gradom in frančiškansko cerkvijo. 407

Velika izbira manufakturnega blaga v Trpinovem bazarju, Maribor, Vetrinjska ulica 15. Naši kupci dobe koledar »Slovenskega gospodarja«.

Sanatorij v Mariboru, Gosposka 49, tel. 23-58, zopet 4tvorjen. Prosta izbira zdravnikov. Cene zmjerne. Vodja primarij dr. Černič. 867

Velik napredek v negovanju zob. Eden od največjih neprijateljev zob je brezdvomno zobni kamen — povzročitelj mnogih težkih obolenj. Zobni kamen se odpravi v večini slučajev z mehaničnimi sredstvi, kar povzroča bolečine in izgubo časa. Sedaj medtem ima priljubljeni Sargov Kalodont v sebi dodatek sulfornomoleata po dr. Bräunlichu ter je dobil poleg svojih znanih odlik še eno neprecenljivo novo svojstvo, to je da odpravi zobni kamen in prepreči, da se ne naredi drug. Pri tem niti najmanj ne oškoduje zobov. Ta novi dodatek v Sargovem Kalodontu predstavlja velik napredek na polju negovanju zob.

Obžalovanja vredni slučaj.

STRAŠNO DEJANJE PODIVJANEGA PASTORKA.

V Dobrenju pri Št. Ilju v Slov. goric. je odkril posestnik Šarman v sadovnjaku svoje viničarije krvav zločin, ki je pretresel miroljubno šentiljsko župnjo. 60letna viničarka Terezija Heričko je ležala med sadnim drevjem viničarije, kjer je stanovala s svojim možem Boštjanom in 23letnim pastorkom Francem, mrtva z razbito glavo. Zločina, ki se je zgodil od nedelje na ponedeljek (od 15. na 16. aprila t. l.), je bil takoj osumljen pastorek, o katerem je rajna večkrat izjavljala: »Če me boste r. šli mrtvo, vedite, da me je ubil Franc!« Drugo jutro po groznem dejanju se je podal Franc s svojim očetom na delo, kakor bi se ne bilo ničesar dogodilo. Pri zasliševanju sta oba možakarja vse tajila. Orožniki so pastorka aretirali in še le po daljšem oklevanju je priznal, da si je on omadeževal za celo življenje roke s krvjo mačehe. Sodno raztelesenje je dognalo, da je bila starka večkrat udarjena s kolom po obrazu, lobanji in po roki. Na vratu je bilo poznati znake davljenja, prsni koš je bil čisto stisnjen. Heričkova je podlegla notrajni izkrvavitvi in razbiti lobanji.

Ubita je poročila pred leti vdovca s petletnim sinom. Družinsko življenje je bilo za Terezijo pravi pekel in je morala večkrat iskati zaščite pri sosedih. Pastorek jo je celo pretepal.

Odkritje svetopisemskega mesta Saba.

Iz starega zakona je znana kraljica iz Sabe, ki je obiskala kralja Salomona in ga je radi njegove čudovite modrosti obdarovala z zlatom in z dragulji. Cela tri tisočletja si je prizadevalo človeštvo, da bi odkrilo to pravljico naselbino Sabe. Po najnovjših poročilih je uspelo odkritje Sabe Francozu Andreju Malvauxu, ki je dosegel razvaline mesta v aeroplanu. Ostanke nekdanje prestolnice bogate kraljevine se nahajajo v francoski Somali pokrajini v Afriki nasproti Rdečemu morju. Doslej so prepredovali odkritje Sabe

Januš Golec:

KRUCI

Ljudska povest po zgodovinskih virih.

Pred odhodom je pokazal Ropoša prijatelju župniku v dokaz, da so njegove napovedi o skorajšnji krulevski nadlogi resniče, pismo. Poslal mu ga je glavkar Krucev iz Krajine in njegov smrtni sovražnik Jurij Godrnja. Nadlopov je prosil črno na belem stotnika, naj mu pošlje v Bakovce dva funta svojega mesa. Ropoša mu je odgovoril v tem smislu: Pridi sam po štajersko meso! Jaz (Ropoša) ne vem, po kom bi naj poslal že staro in zategnjeno pečenko!

Vidi v tolažbo, vnuku Frančeku v pouk in razvedrilo, Miklavčanom pa v bodoče resne čase v kratek čas je pustil oče Ropoša v jeruzalemskem taboru prvo moško posadko — starega veržejskega trobentača in turškega strica Andreja Husijana. Rad je ostal Draša pri Vidi. Obetala se mu je najboljša pijska, nič dela in dovolj priitke pred svežimi — hvaležnimi poslušalci za obširno k. t. mo z doživljaji med grenčarji in Turčini.

Nadaljevanje.

Kmalu začetkom januarja 1704 so že prisvetili plameni številnih požigov iz Medžimurja po presenečenem Murskem polju. Svetle oznanilce strašnega vpada so videli koj ob prvem pojavu z daleko in tolikanj mikavno razglednega Jeruzalema, katerega je čuvala z nasipom obdana Mati božja. Muropoljci so uvideli prekasno, kako se je obrnil posmeh Veržejem in Miklavčanom v njihovo lastno največjo škodo in se izlil v potok solz vaščana, tržana in meščana. Prihrumelo je hujše gorje iz onstran Mure, nego je bilo napovedano. Zadelo je na prost vstop, se zajedlo med Muropoljce in ugonabljal med peklenskimi mukami človeška življenja ter požigalo in pokončevalo imetek.

Kakor že opisano, so plenili Kruci malodane neovirano in brez resnega odpora po celem Murskem polju. Niti zreti se niso upali proti osiguranemu Veržeju, ki je čakal v najstrožji pripravljenosti noč in dan ne samo, da se brani, v ugodnem slučaju tudi izpade, udari in prežene premagance daleč preko Mure. Kljub prvotnemu omalovaževanju bi bil poslal veržejski stotnik oddelke svoje strelske čete na pomoč sosedom ter ogrožal sovražnika za hrbtom, da ni bilo tokrat Krucev v dobrem orožju kakor listja in trave.

V nedeljo dne 15. aprila se je podala Heričkova s pastorkom v Cerknico, da bi si ogledala hišico, v katero se je nameravala preseliti družina. V Štrihovcu sta pila oba v krčmi in sta se vrnila proti večeru. Doma v sadovnjaku je došlo med mačeho in pastorkom do spora, kojega smrtna žrtev je postala v razbesneli podivjanosti starca. Strašno dejanje je opravil pastorek s smrekovim kolom, katerega je spulil od sadnega drevesca. Položaj trupla, v katerem ga je našel Šarman, dokazuje, da divjak ženico najprej podrl na tla, jo davil, ji strl prsni koš in nato še ubil s kolom. Ubijalec je prevzel vso krivdo nase.

Na kratko opisano krvavo dejanje, ki ima večletno, žalostno ozadje, dokazuje, kako globoko zagazi mlad človek brez verskih blažil!

Pes izsledil vlomilca. Dne 18. aprila je na Belem pri Šmarju brezposelni delavec Gluhenič vlomil v Drogenikovo hišo in odnesel vse, kar mu je prišlo v naglici pod prste. Nakradeno je zagrebil v bližnjem kamnolomu, se skrivil in prežal na priložnost, da odnese plen. Ko so se domači vrnili, so opazili, kdo jih je obiskal v odsotnosti. Gospodar je v družbi dveh sosedov odvezal psa in ta jih je popeljal na kraj, kamor je tat skrivil ukradene reči. Trije možaki so zvečer čakali na nepridiprava in ga po hudem boju ukrotili in predali orožnikom.

Roparski napad. Izdelovalec umetnega kamna g. Fran Saksida se je odpeljal 16. aprila iz Ljubljane v Rimske Toplice po opravkih. Seboj je imel 62 tisoč Din v aktovki. Iz Rimskih Toplic se je podal peš na Dol, kjer stanuje njegova žena. V samotnem gozdu so ga napadli kar trije z zahtevo na izročitev denarja. Saksida je ponudil napadalcem 100 D, a na to ponudbo se je eden pognal vanj in mu je iztrgal aktovko. Oropani se je zatekel na Dol, kjer je javil roparski napad orožnikom. Orožniška patrolja se je podala na mesto

napada in je našla tamkaj le nekaj listin iz Saksidove aktovke.

Pregnani vlomilci. V noči na 15. aprila so se lotili vlomilci Vugove trgovine na Grobelnem. Založili bi se bili obilno z vsem mogočim, da jih nista prepodila dva uradnika, ki stanujeta v hiši. Odnegli so le 1500 Din vrednih tobačnih izdelkov in 50 m šifona. 2000 Din znašajoča škoda je krita z zavarovalnino.

Vlom sredi dneva. Dne 16. aprila dopoldne se je prikradel neznanec v gornje nadstropje Homanove hiše v Škofji Loki. Odnesele je iz raznih predalov zlatnine za 15.000 Din. Škofja Loka je že dalje časa pozorišče najbolj drznih vlomov.

*

Razno iz Prekmurja.

Murska Sobota. V začetku tega meseca se je tu vršil ustanovni občni zbor kluba prekmurskih akademikov. Občnega zbora se je udeležilo tudi več bogoslovcev in akademikov iz društva »Zavednost«, misleč, da se bolje spoznajo in se tovariško porazgovorijo, toda do tega ni prišlo. Ozračje je postajalo čim bolj vroče in ko je bogoslovec Škraban prebral govor »Fiat lux«, je zmedenost, oziroma napestost dosegla višek. Ker ni prišlo do nobenega pravega zaključka, so bogoslovci in z njimi več akademikov zapustili tovariše zborovalce in odšli po svojih opravkih... ter ostali nadalje člani svojega prejšnjega društva, to je »Zavednosti«. Čeprav v Prekmurju ni preveč akademikov in bi imeli vsi mesto v enem društvu, je v enem oziru boljše, da obstojata dve društvi. Bodo vsaj njih člani tekmovali med seboj, kdo bo storil več dobrega v korist trpečemu in pomoči potrebnemu ljudstvu.

Murska Sobota. Pred nekaj leti je bilo ukinjeno žarišče naše občine, pa ne samo naše občine, temveč celega Prekmurja. To žarišče je naša gimnazija. Sicer ni bila ukinjena cela gimnazija, temveč le višji razredi, a tudi to je za naše lepo Prekmurje velikanska izguba. Občina je skušala višje razrede vzdrževati sama, a težkega bremena ni zmogla in vsled tega imamo le nižjo gimnazijo. Naši dijaki, ki so večinoma revni, morajo vsled tega v tuje

kraje in mesta, kjer večinoma trpe pomanjkanje, a nekaj jih mora študije opustiti. Da bi temu opomogli, so se voditelji obeh srezov ponovno zavzeli za zamisel izpopolnitve naše gimnazije. Če dosežemo kak uspeh, je še v rokah bodočnosti...

Dolnja Bistrica. V nedeljo dne 15. t. m. je bil pri nas narodni poslanec g. Hajdinjak. Posvetovali smo se, kako bi se dalo pomoči nekaterim revežem, katerim so letošnje poplave povzročile občutno škodo. G. poslanec nam je zagotovil svojo pomoč in obljubil, da bo vso zadevo predložil narodni skupščini. Upajmo, da bodo tudi tam upoštevali stisko oškodovancev in nam pomagali. — Sploh so naši kraji zelo čudni; kajti edno nam preti kaka nedobrodošla kazen. Pred kratkim so bile poplave, zdaj nam grozi že v zgodnji pomladi suša in bogve, kaj vse nas še čaka. Že sedaj gledamo bodočnosti z zelo nezaupljivimi očmi v obraz. Kajti, če ne bo v kratkem dežja, bode zopet malo krme in tudi setve so zelo ogrožene.

Turnišče. Preteklo soboto so zborovali pri nas učitelji dolnjelendavskega sreza.

Dolga vas. Pretekli teden se je kar nenadoma raznesel klic »Gori! Gori!« Šele po kratkem beganju smo zvedeli, da gori v gozdu. Ta silna vročina, ki večkrat presega celo 30 stopinj Celzija, kar suši. Požar je prizadjal občutno škodo, vendar se nam je posrečilo, da smo ga omejili. Kako je požar nastal, še ni znano.

Črnsovci. Prejšnjo nedeljo smo otvorili strelišče za našo strelsko družino. Otvoritvi je prisostvovalo mnogo občinstva. Otvoritev strelišča bo predvidoma v najkrajšem času tudi v Bistrici.

Zizki. V nedeljo dne 15. aprila je bil sklep gospodinskega tečaja, ki so ga vodile naše priljubljene sestre. Leto za letom pošiljajo sestre iz teh tečajev dobre gospodinje. Hvaležni smo sestram za ta njihov trud. Letos so tečajnice zaključile tečaj z raznimi nastopi na odru. Pred igro je povedala gđ. Duhova, brezposelna učiteljica, da jih naj nihče ne kritizira, ker je večina tečajnic prvič na odru in cela prireditelj je bila itak namenjena predvsem svojem. Ta opomba se nam je zdela zelo potrebna, ker so zadnji čas v naši župniji

V največji sili je pač vsak sam sebi najbližji in tako so čuvali tudi Veržejci le svoje lastno naselje.

Kruci so že bili strahoviti gospodarji Murskega polja. Upali so se visoko v Ljutomerske gorice, ustražovali so Ljutomer, Središče in Ormož. Patrolje so sporočile glavnemu stanu v Čakovec, da so izsledile krog jeruzalemske cerkvice utrjeno postojanko, ki bi znala postati usodepolna za brezskrbno kretanje plenečih trum.

Koj po ugotovitvi kručevskih izvidnikov je pustil bobnati in trobiti župnik Stariha na umik v zatočišče v zakope krog žalostne Matere božje v Jeruzalemu. Kmetje so poskrili živino po viničarijah in se izselili z družinami vred v tabor, da si zavarujejo vsaj življenje pred madžarskimi divjaki, katerim je bilo tuje prizanašanje s smrtjo celo nedolžnim otročičem. Jeruzalemski tabor je bil obljuden, zastražen in je zrl smelo v oči napadu, ko je prenesel gospod župnik Najsvetejše, cerkvene posode, mašne obleke, perilo in druge dragocenosti iz župne cerkve pri Sv. Miklavžu na hrib v — Jeruzalem. Prihod živnega Sina božjega med branilce žalostne Matere je bil ganljiv dogodek, ki je navdušil za boj sposobne

može ter fante, da so se čutili dovolj jake ne le za obrambo, da celo za napad!

Pri selitvi v tabor je bilo miklavškega kaplana Kopriunška tako sram, ker se je bil urezal z muro-poljskimi zasmehovalci vred na debelo, da jo je potegn timer na Maribor, od tam v Ruše, kjer je že dobil dva tovariša: velikonedeljskega in ormoškega župnika.

Kruci so navalili na Jeruzalem pasje mrzlega februarskega jutra v močnih jezdih oddelkih ter peščetah iz Ormoža. Zadeli so na pohodu najprej na faro cerkev in župnišče pri Sv. Miklavžu. Cerkev je bila zaklenjena istotako farovž in nikjer živega človeka, da — sploh ne živega bitja! S silo so vlomili v svetišče ter v župnišče. Odšli so praznih rok in so jo ubrali s poživinjeno besnostjo proti Jeruzalemu. Tamkaj se jim je obetal po napovedi izvidnikov odpor za zakopi.

Napadalce je vodil naš dobri znanec — »oberkrucc« Jurij Godrnja iz Bakovec. Iz ciganskih ust je zaznal natanko, da se skriva med begunci jeruzalemskega taborišča ona, ki mu je nakopala toliko škode,

divji beduini, ki prebivajo po tamošnjih puščavah in so neusmiljeno poklali vsako ekspedicijo, ki se je podala na pot, da ugotovi, kje ravno je bilo mesto Saba.

»Čarovnik« na zlatem parniku.

Med Londonom ter Kapstadtom ob koncu južne Afrike so kar frčale zadnje tedne brzojavke. Nekje na voznji med tema obema mestoma ali ob priliki ukrcanja v južni Afriki je moral izginiti 1 od 359 zabojev zlata, katerega je prepeljal angleški parnik »Balmoral Castle«. Rop ali tatvino so šele opazili, ko so pripeljali zlato, oziroma

nastopili čudni kritiki, ki s svojimi kritikami smešijo sami sebe. Ko je gospodična to izjavila, so se nekateri baje popraskali za ušesi. Že verjamome to, če stopiš mački na rep, pa zacvili. — Pri nas so štiri sestre, dve učita v ljudski šoli, plačo pa dobiva samo ena, in od te plače živijo vse štiri sestre. Zdaj se je pa nekdo zaletel v sestre, češ, da bi bil krščan-

ski sklep tečaja takrat, če bi sestre kupile naši siromašni deci obleko. Čudimo se, da kaj takega lahko govorijo osebe, ki dobro poznajo potrebe pri naših sestrah. Saj imamo pri nas Frančiškov dom, ki ima edini namen pomagati siromakom. Sestram čestitamo k uspehu. **Hotiza.** Hotiza bo zgubila duhovnika Č. g. ekspozit Bakan odide v Lendavo za kaplana.

Ljudskim odrom. K vprašanju izbire iger bô za enkrat svetoval: Režiser mora določiti za tekoče poslovno leto tudi repertoar, sestojê iz 3—5 iger, med katerimi naj bodo le najboljše dela. Slovenci na tem polju nismo več tako revni, le nekoliko truda je treba. Po večini se igra po vseh odrih le kakih 10—15 del, nešteto boljših pa leži neizrabljenih. Študirajte tudi klasika Ibsena (Gospa z morja), Kristana, Jarena, Gangla, Meška, Moliéra, Nušiča itd. in igrajte še kaj razven »Dveh nevest«, »Guzaja«, »Prisega o polnoči«, »Krivoprisežnika« po večkrat. Skoraj bi rekel, da se je mnogih odrov prijala plitkost. Za globoko miselne igre niso več sposobni. — Jaz.

Sv. Benedikt v Slov. goricah. V nedeljo dne 22. aprila je naše Društvo bojnikov priredilo izlet k Sv. Ani v Slov. goricah in je tam nastopilo z lepo igro »Slehnernik«. Anovčani so prihiteli v velikem številu v Katoliški prosv. dom, da vidijo, kaj jim orejo nuditi benediški igralci. Bilo je prav prijetno popoldne, urice so kar prehitro potekle. Benedičani se za naklonjenost prijazno zahvaljujejo; prav posebno še posojilnici, ki je dala dvorano in še vsem, ki so poskrbeli za obisk in dobro voljo. Pomlad se budi, čeprav ponekod še pihajo mrzli vetrovi. V nedeljo dne 29. aprila pa bodo igralci »Slehnernika« ponovili v domači dvorani pri Sv. Benediktu. Vsi, ki ga še niste videli, ne zamudite te prilike, da si ga pogledate. Pridite tudi sosedeje od vseh strani! Na svidenje!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Prostovoljna gasilna četa Slaptinci si je nabavila avto-brizgalno, katera se uporablja tudi kot rešilni avto. Manjka pa še nam zadostno število sesalnih in odvodnih cevi ter raznih potrebščin. V ta namen priredi na Jurjevo nedeljo dne 29. aprila, popoldan ob štirih v prostorih g. Pergerja veliko tombolo z lepimi dobitki. Cena srečkam 2 Din. Sosedna društva se naprošajo, da ta dan ne prirejajo nobenih prireditev. Vsi prijatelji gasilstva so uljudno vabljeni! — Odbor.

Ljutomer. V nedeljo dne 29. t. m. bo po osmi sv. maši v dvorani Katoliškega doma redni sestanek našega prosvetnega društva »Ljudska čitalnica«. Predaval bo g. Kostanjevec, salezijski duhovnik iz Veržeja, in sicer o svojem letošnjem potovanju v Rim ob Veliki noči, ko je bil za svetnika proglašen sv. Janez Bosko,

DRUŠTVENE VESTI

Delo za sebe in za druge.

Z ozirom na članek v našem listu z dne 18. aprila t. l. pod naslovom: »Dejavna vera« nam je poslal kmečki fant iz ljutomerske okolice te-le vrste: Težki, skoro obupni časi so danes. Stisko trpi kmet, viničar in vobče delavec. Z njimi trpimo tudi mi mladeniči, ki se moramo težko boriti za skromno življenje in življenjski obstoj. In vendar ne smemo kljub vsem trdim in težkim razmeram pozabiti na dolžnost dela za drugega. To delo zahteva ljubezen do bližnjega. Da pa bomo sposobni vršiti to delo, moramo predvsem vršiti izobraževalno in vzgojno delo na sebi. Mor-da bi kdo rekel z nevoljo: Zakaj vedno poudarjate iste reči! Zakaj? Za to, ker je treba. Če bi vsi naši fantje pustili pijančevanje, ponočevanje in slabe družbe; če bi hodili samo v krščanska društva; če bi krščanski časnik smatrali kot svojega edinega pravega duhovnega prijatelja, bi taki opomini ne bili potrebni. Ker pa je žalibog krog takih fantov, ki stojijo trdno kljub vsemu zapeljevanju ter skrbijo za pravo prosveto in samovzgojo, primeroma prav majhen, so vzpodbujevalne besede vedno potrebne. Le če se bomo sami dobro izobrazili, bomo sposobni za velike naloge, ki jih danes priporoča katoličanom sv. oče pod imenom Katoliške akcije. V navedenem članku »Slov. gospodarja« nas opominja kmet iz velenjske

okolice: »Sodelujmo z duhovniki, ki so najboljši sinovi cerkve in naroda!« Da, to je prava beseda! Duhovniki so najboljši sinovi našega ljudstva, njihovo delo je velekorišno za cerkev, narod in državo. Kdor drugače sodi, je ali sam prevaran, ali pa vara druge. Omogočujmo duhovniku dostop v naše mladinske vrste! Kjer je duhovniku onemogočeno sodelovanje, tamkaj ne vlada pravi, za mladino in domovino koristni duh. Pravilno izobraženi na osnovi krščanskih načel bomo mogli vršiti tiste važne naloge, ki jih ima rešiti sodobno krščanstvo v časih sedanje gospodarske in duhovne krize.

*

Dve veliki in veličastni Don Boskovi proslavi v Celju in Mariboru. V soboto dne 21. aprila so priredili salezijski gojenci iz Rakovnika v Celju v dvorani Ljudske posojilnice veličastno Don Boskovo proslavo, katero je počastilo občinstvo z obilnim obiskom. Vse točke obširnega programa so navdušeno zadovoljile občinstvo. V nedeljo dne 22. aprila je bila ista proslava v Mariboru. Mariborsko prireditev je pripravljaval v pridigah o Don Bosku g. dr. Volčič, ravnatelj salezijskega zavoda v Veržeju. Zaključne cerkvene proslave so bile v nedeljo dne 22. aprila, ko je bila stolna cerkev nabito polna in je ob tej priliki ob 10. uri pridigoval sam vladika g. dr. Tomažič. Slovesno sv. mašo pa je po škofovi besedi služil g. stolni prošt dr. M. Vraber. Popoldne se je vršila v unionski dvorani proslava, pri kateri so nastopili zalezijanski gojenci, svirala je vojaška godba in slavnostni govor je imel o Don Bosku g. Franjo Žebot. Akademija je bila prav posebno iz mariborske okolice nad vse pričakovanje dobro obiskana in je bila unionska dvorana napolnjena do zadnjega kotička.

cement, katerega so napolnili banditi mesto zlata v zaboj, v topilnico. Nepojasnjen slučaj tatvine, seve ni prvi te vrste tekom dolgih desetletij, odkar prihaja zlato iz afriških rudnikov na Angleško.

Zlati tovor so ukrali izjemoma izven navadnega prevoza v Rodeziji. Celotni tovor so ocenili na 2 milijona funtov in so ga tudi zavarovali za to svoto. Standard banka v južni Afriki je pošiljatev natovorila in je prevzela s tem v gotovem oziru jamstvo

Ladjo »Balmoral Castle« so še posebej preuredili za prevoz zlata V notrajnost parnika so namestili želez-

sramote in srčne boli! Nobenega ropa in napada se še ni bil lotil doslej s tako nestrpnostjo in z žarečim pohlepom po maščevanju, kakor navala na Jeruzalem. O uspehu podjetja ni dvomil niti najmanj. Muropoljci so sami ponudili Krucem kakor na krožniku: Ljutomer, Središče in Ormož in kljuboval bi naj zmagovalec kup zemlje krog jeruzalemske cerkve! Glavar se je režal divje pri pogledu na razkopano zemljo krog svetišča in na taborišče, ki je utihnilo ob pojavu napadalec, kakor bi se že bilo razbežalo v celoti. Konjike je odredil v zasede, da bi ne ušla po zavzetju utrdbe niti miš. Peščem je zapovedal naskok s krikom, da bi uplašil branilce na predajo brez odpora.

Taboru žalostne Matere božje je poveljeval gospod župnik Martin Stariha, katerega proslavljajo še danes zgodovinarji z zasluženim okraskom: »Victoriosus«, to je — zmagovalec.

Prihod Krucem mu je oznanil ogenj, ki je buknil v zrak z visokim stebrom dima ter plamenov. Prinesel je med branitelje iz cerkvice Najsvetejše, molil krog cerkve na glas lavretanske litanijske, spodbudil farane s par besedami, dal klečečim blagoslov in nato so morale matere z deco v podzemeljska kritja. Mož-

je in fantje na svoja mesta za nasipom, dekleta z lonci k vreli vodi, smoli in kupom slame!

Priprave za dostojen sprejem madžarskih zverin so bile izvršene z vso naglico ter točnostjo, kakor bi bile navežbane. Pri odmevanju napadalnih klicev ni bilo med branitelji niti enega malodušneža, niti otroci niso vekali ali jokali po kavernah.

Kruci so se pehali navkreber od vseh strani. V prvih vrstah so nosili lestve, vrvi ter težke bate. V drugih so bili pravi rablji z golimi sabljami v zobeh ter z noži za pasom. V tretji strelci. Ti bi naj vrtali glave onim, ki bi se drznili samo pokukati iznad zakopa.

Kriki razbesnelega krvološtva so se spremenili presneto naglo v obupni: Ojoj, v madžarske kletvice ter stok, ki je popolnoma zmedel vse kručevske oddelke. Z ostrimi klini nabite volčje jame so odgovorile prve na bojne krike. Ni bila šala, telebniti s polno težo telesa v globoko jamo in se nasaditi na kolec. Ostrina se je zapičila vsakemu Krucu tako, da je tičala prav globoko v drobovju. Nepopisno mučna smrt je bila neizogibna.

ustanovitelj salezijanske družbe. Mnogo bode znal povedati tudi o Rimu sploh, o sprejemu pri sv. očetu itd. Tako bo tudi Ljutomer skromno proslavil proglašenje Don Boska za svetnika. Predavanje bodo spremljale številne skioptične slike. Vabimo, da se tega sestanka gotovo udeležijo vsi člani Ljudske čitalnice, pa tudi drugi. Vstopnine ne bo nobene.

Središče ob Dravi. Pretečeno nedeljo dne 15. t. m. se je vršil v Društvenem domu ustanovni občni zbor »Narodne prosvete«. Po dolgem trudu smo jo končno dobili. Ustanovni občni zbor je bil zelo živahen, skoro viharen, upamo, da

bo tudi društvo delalo živahno in skrbno. Središčani, zopet boste imeli priliko zahajati v našo društveno dvorano, k raznim sestankom in predavanjem! Zopet boste lahko gledali poučne in zabavne igre, se smejali pri njih veseli vsebini in jokali nad žalostno dramo. Dolgo je bil naš »Dom« zaprt, sedaj pa nam je zopet odprt na stežaj!

Laporje. Vabimo na prireditev Katoliškega slovenskega izobraževalnega društva, ki bo vprizorilo na Filipovo nedeljo dne 29. aprila, po večernicah popoldne, v Laporju krasno igro: »Bele vrtnice«. Na svidenje!

deloma neizpolnjive. Med izpolnjive želje bi menda smeli šteti ono po nočnem miru. Zato prosimo oblast, ki se je to tiče, da ne dovoljuje več nepotrebnih veselic, ki po običaju zadnje dobe trajajo do jutra in končavajo pehrupni noči vedno s krvoprelitjem. Tako je bilo zopet v nedeljo dne 15. aprila, ko je po nepotrebnih veselici proti jutru tekla zopet kri in so pijani junaki po bitki z gnojnimi vilami in krampi obdelali zlasti enega gosta in sicer prav nevarno. Ljudje se upravičeno povprašujejo, ali določbe o policijski uri več ne veljajo za našo občino.

Podgradje pri Ljutomeru. V četrtek dne 12. t. m. nas je pretresla novica iz bolnice Ormož, da je po kratki boleznii umrla dobra in skrbna mati Urša Zorec v starosti 51 let. Blagopokojnica je bila dobra mati in skrbna žena uglednega posestnika Ivana Zoreca. Vsi okoličani in sosedje so jo ljubili in spoštovali; saj so to tudi pokazali v dejanju. Skoraj iz vsake hiše iz Podgradja so se izkazali blagopokojnici za vse dobro hvaležni, da so šli v Ormož na pogreb, ki se je vršil v soboto dne 14. t. m., ob pol treh popoldne. Draga žena, počivaj v miru in večna luč ti, naj sveti! Družini in sorodnikom naše sožalje!

Sv. Jurij ob Ščavnici. V nedeljo dne 8. aprila smo spremljali ob obilni udeležbi ljudstva k večnemu počitku g. Franca Švagelja, slikarskega mojstra iz Slaptinjec. Pokojnik je bil veren katoličan, kar nam spričuje krasna kapelica Srca Jezusovega, katero je na lastno stroške postavil v zahvalo za srečno vrnitev iz vojne. Vse svoje življenje je posvetil delu v raznih društvih, posebno gasilskih, v katerih je deloval 38 let. Bil je ustanovitelj in častni član gasilnega društva Slaptinci ter ustanovitelj in načelnik Društva starih vojakov in invalidov Sv. Jurij ob Ščavnici. Pogreba so se udeležili tovariši Društva starih vojakov ter zastopniki sosednjih društev, kakor tudi čete bivše gasilske župe šentjurske s tremi zastavami in z društveno godbo na čelu ter skazale zadnjo čast svojemu članu. Počivaj v miru!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Nič hudega sluteči smo se v soboto dne 14. t. m. zvečer podali k počitku. Kar nas nepričakovano zbudi iz spanja okoli pol 11. ure gromenje. Med strašnim bliskanjem in ploho dežja par močnih udarov strelje, in že je zažarelo nebo s strašanskim svitom,

Marenberg. Pokopali smo 74letnega posestnika Blaža Poglona, ki je umrl vsled starostne oslabelosti. — Lepo vreme imamó, da nam vodovod že samo nekajkrat na dan da vodo. Kakor se govori, namerava občina zgraditi nov vodovod od Sv. Treh Kraljev, ki mu bo pridruženo tudi kopališče, kar bo stalo precej denarja. — Nekdo, ki ne želi biti imenovan, kar bodi mimogrede omenjeno, piše knjigo, v kateri bo popisana zgodovina Dravske doline, prav posebno pa še Sv. Janeza nad Marenbergom.

Vuhred. V 27. letu svoje starosti je na pljučni jetiki umrl Viljem Krajnc. Že precej časa se je zdravil na Golniku. Domači so ga z Golnika že spravljali domov. V Mariboru pa mu je postalo tako slabo, da so ga morali spraviti v bolnico, kjer je umrl in je bil tudi pokopan. To je že letos drugi Vuhredčan, ki je umrl na pljučni jetiki.

Hoče-Bohova. Negovorjeni govor ob nenadni smrti Justine Kozeljeve. Prva pomlad je dahnila na naša polja, na naše vrtove, v naše domove. Vzvele so prve cvetke in se zveselile ob dobrodejnem pomladnem solncu. Narava je zadihala novo življenje. Tudi Ti si začutila v sebi nove moči spomladanske. Ob zvokih glasbe in mile pesmi si se na skrivaj veselila življenja. Bila si nam vsem ublažujoča duša, vse si ublažila, povsod s svojim ljubeznivim nastopom vzbujala spoštovanje. Ob zvokih nebeških melodij si uživala vso globoko skriv-

nost lepote in ljubezni. Toda Vsemogočni Te je hotel k sebi. Veličastni praznik Te je objel, kot da se je ustavil čas. Stopila si k Njemu, ki Te je želel. Zdaj si srečna! Ne pozabi pri Vsemogočnemu na nas! Nebo se temni. Na Tvojem oknu venejo plameneči nageljni, ki si jih Ti zalivala. Tudi mi klonemo ob nenadnem odhodu Tvojem! Še poslovia se nisi! Biti si pač morala prepričana, da pojdeš k neskočni Dobroti in vseobsegajoči Ljubezni! Ne pozabi pri Vsemogočnem na nas! Tvoje znanke in znanci. — Justina Kozeljeva je preminula dne 8. aprila zvečer, zadeta nenadoma in po nesreči od revolverске krogle. Bila je vzorno dekle. Bodi ji Bog milosten Sodnik!

Naraplje. Dne 16. aprila je preminul, previden s sv. zakramenti, mladenič v starosti 34 let, nepozabljeni Maks Lorber iz Narapelj. Pokojni je bil blaga duša, imel je dobro srce, dokaz temu je njegov sprevod k zadnjemu počitku na pokopališče v Majšperg. Pevci so mu zapeli žalostinko. Naj v miru počiva! Ostalim naše sožalje!

Sv. Marjeta nize Ptuja. Dne 17. t. m. je nenadoma začela goreti velika kopica slame pri posestniku Jakobu Polanec v Zagojcih. Požar je v par minutah zajel celo gospodarsko splotje in vse uničil. Škoda znaša čez 60.000 Din, zavarovalnica krije le eno šestino. Zahvaliti se je vsem sosednjim požarnikom, kateri so bili na kraju nesreče v par minutah kar s šestimi brizgalnicami, ter so ogenj omejili, da se niso zažgali veliki novi hlevi in sosednja poslopja.

Križevci pri Ljutomeru. Križevčani imajo mnogo želja, ki so danes deloma izpolnjive in

Volčje jame so bile krog in krog zunanjeja naspisa skrbno prikriti na vrhu. V nje je popadala skoro vsa prva vrsta lestvarjev in kijarjev, ki so zastokali, zajčali ter vpili na pomoč, da sta zdvijali obe naslednji vrsti naskakovalcev ne naprej do tabora ter zmaže, navzdol pod hrib in v kritje šume!

Na pobegle so se vsule krogle branilcev. Marsikateri Kruc je poljubil na pobegu slednjič majko zemljo in ni nikoli več kolovratil, tulil in ropal, požigal in moril med Štajerci.

Kakor bi se obrisal, ni bilo nikjer že pred kratkem zmagó tulečih kričačev. Vse mirno in tiho... Le iz jam pred zakopom stok, da so se ježili ženskam v taboru lasje, saj so čule prvič, kako do mozga segajoče vpije človek, ki umira počasi strašne srmti in mu ni pomoči, če bi ga tudi snel s kolca. Zastrupljenje je sledilo vsakemu natiku na kol, ki je bil navadno ves blaten.

Razen župnika je bilo vse po taboru prepričano, da je pognalo že prvo presenečenje Kruce v beg in ne bodo ponovili napada. V bitkah in napadih preizkušeni duhovnik je poznal dobro turški način naskakovanja, v katerem so podkovani bratci Turčinov

— Kruci. Zagotavljal je z vso sigurnostjo, da se bodo napadalci kmalu otresli posledic nepredvidenega prvega poraza in se lotili redne oblege. Ta se lahko raztegne pri splošno zmagovitem položaju sovražnika v tedne in mesece. Bo treba noč in dan vztrajati budno na straži. Drugi naskok bo preudarnejši in bo še došlo do spopadov, ki bodo zahtevali hrabrost branilcev. Ženske in otroci so molili v cerkvi na glas rožni venec. Dan se je nagibal k zatonu. Iz jam pred svetiščem še vedno stokanje. Po grabah v bližnji okolici mir in tišina... Župnik je ukazal pripraviti plamenice, da jih bodo zapalili pri količkaj sumljivem kretanju sovražnika. Kruci ne držijo v varnem kritju rok križem, ampak se pripravljajo na ponovitev napada s turško zahrbtnostjo in zvijačo.

Dolgo so napejale straže oči v zimsko noč po kotanjah, odkoder bi se naj pojavila nevarnost, če se sploh bo!

(Dalje sledi.)

ne kamre z jeklenim omrežjem in s ključavniciami, od kojih so bili shranjeni ključi pri kapitanu. Zaboji in ključavnice so bile na cilju v Londonu nedotaknjene. Zlati tovor, ki se je ujemat glede teže, so v Londonu izkrcali, a že 1 uro po iztovorenju je rohnel po krovu prevoznega parnika zavarovalni agent z očitkom, da je v 1 zaboji mesto zlata navaden cement. Kedo in kje je zamenjal čisto zlato z ničvrednim cementom, še danes ni znano. Vse domneva, da se je zgodila zamenjava že v Afriki pred natovorenjem, ali pa je bil med vožnjo na delu »čarovnik«.

Sirite „Slov. gospodarja“!

V je daleč razsvetljeval Slovenske gorice ter jursko polje. Strela je zažgala gospodarsko poslopje Jožefa Križanič v Slaptincih ter ga uničila s svinjaki in škednjem do tal. Zgorelo je tudi vso gospodarsko orodje. Domači gasilci so stopili takoj v akcijo s svojo avto-brizgalno ter požar toliko omejili, da se je rešila vsa živina. Po poteku najhujše nevihte so prišli na pomoč gasilci iz Dragotinjec z brizgalno ter se je tako skupno posrečilo ogenj omejiti na v bližini stoječo kopico slame in sosednja poslopja. Imenovani je toliko huje prizadet, ker ni bil nič zavarovan.

Sv. Barbara v Slov. goricah. Tukaj je umrla dne 8. t. m. Marija Rola v 71. letu starosti, hči bivšega g. nadučitelja Lovro Rola v Sv. Petru pri Mariboru. Bila je mnoga leta cerkvena pevka in pomagala očetu razna opravila še pri pok. č. g. kanoniku M. Glaserju. Bog ji bodi obilni plačnik za vsa njena blaga dela. Počivaj v Bogu poleg svojih roditeljev pri Sv. Barbari!

Sv. Barbara v Halozah. Ni še bil dobro zasut grob, v katerega je položen dober katoliški mož Anton Bratušek iz Gradišča, že se je odprl drugi, da prejme novo žrtev: mlado, komaj 23-letno dekle, družbenico Marijino, Liziko Kodrič iz malega Okiča. Mnogi so jo poznali kot dobro pošteno dekle in šiviljo. Iskala je zdravja pri zdravnikih večkrat, tudi v ptujski bolnici dalje časa, a uvidejala je slednjič, da je Bog odločil drugače. Smrt je prišla prej, kot smo se nadejali. Dne 16. aprila je priplaval angel smrti, jo iztrgal kruti morilki jetiki ter ponesel njeno dušo v rajске višave. Težko je bilo slovo na domu, posebno težko za priletne starše, ki so stavili vso nado na to svojo najmlajšo hčerko. Z lepimi besedami sta se na domu poslovila od rajne g. Blaž Hvalec in prednica dekliške Marijine družbe. Iz cerkve, kjer je bila sv. maša, so dekleta krsto ponesla na pokopališče, kjer se je poslovil od rajne s prelepimi besedami g. župnik, voditelj Marijine družbe. Lizika, zvesta si bila Mariji in Bogu, saj smo te videli pred boleznijo vsak prvi petek pri svetih zakramen-tih, pa tudi drugače večkrat v mesecu, če prav si imela več kot eno uro v cerkev. Zato ti je zvesta ostala tudi Marijina zastava, ki je kot angelček plapolala nad tvojo krsto, ko smo te nesle in se je tudi trikrat globoko nagnila k tebi v grob. Tvoje od boleznih in trpljenja izmučeno telo sedaj v grobu mirno počiva, tvoja lepa duša pa gori pri Mariji srečo rajsko uživa. Z-c.

Šmohor nad Laškim. V nedeljo dne 15. aprila so se zgrnile na Šmohor gruče slovenske katoliške mladine. Iz Celja je bil namreč skupni izlet: KA, orglarske šole, Jugoslovanske strokovne zveze, Marijinega vrta in SK Jugoslavije. Ob pol 11. uri je č. g. J. Granfola daroval sv. mašo, pri kateri je pel moški zbor orglarske šole, pomnožen z nekaterimi pevci »Celjskega zvonca«. Med sv. mašo je bila pridiga za izletnike. Po sv. maši je zadonela pesem »Trdno kot skala« in »Povsod Bog«! Ves dan je potekel v veselju in razigranosti. Izletniki so odšli s Šmohorja z najlepšimi spomini.

Razveljavljene občinske volitve.

Sv. Jurij ob Ščavnici.

Upravno sodišče v Celju je pod št. A 472-33-16 izdalo tole odločbo:

Zoper občinske volitve, ki so se dne 15. oktobra 1933 vršile v občini Sv. Jurij ob Ščavnici, okraj ljutomersko-radgonski, se je v volivnem imeniku vpisani Štuhec Franc, župnik

pri Sv. Juriju ob Ščavnici, dne 23. oktobra 1. 1933, torej v odprtem roku osmih dni po dnevu volitev, pritožil na upravno sodišče Celje.

Upravno sodišče je po par. 50 zakona o občinah v nejavni seji odločilo:

Pritožbi se ugodi in se razveljavijo občinske volitve zaradi nepravilnega postopanja volivnega odbora s tem, da se morajo po par. 50, odstavek 5, zakona o občinah v mesecu dni od dne prejema te odločbe vršiti nove volitve.

Zoper to odločbo ni pravnega sredstva.

Razlogi:

Na pritožbo zgoraj imenovanega je upravno sodišče po pregledu pritožbe in vseh volivnih spisov ugotovilo, da so se pri volitvah za obč. odbor zgoraj navedene občine dogodile sledeče nepravilnosti:

Pritožitelj trdi med drugim, da je bil v nasprotju s predpisi za predsednika volivnega odbora določen Lubej Franc iz Ljubljane, ki v občini Sv. Jurij ob Ščavnici niti ne stanuje, niti nima volilne pravice; da je bil pritožitelj kot predstavnik Korošakove liste odstranjen iz volivnega lokala, ker je zahteval, da se zapiše v zapisnik njegov protest proti agitiranju predsednika volivnega odbora v volivnem lokalu; da se ni ugodilo zahtevi predstavnika Korošakove liste, odnosno njegovega namestnika, da vpogleda volivni zapisnik, da se primerjajo uradni zapiski z njegovimi, da se ugotovi, koliko volivcev je glasovalo in koliko jih je glasovalo za eno in drugo listo; in da je po zapiskih predstavnika Korošakove liste, odnosno njegovega namestnika, ta lista dobila 237 glasov in Zrnčeva lista 213 glasov, dočim je dobila po uradnih podatkih prvomenovana lista 206 glasov, a drugoimenovana 244 glasov.

Glede osebe predsednika volivnega odbora izvira iz volivnih spisov, da je bil za predsednika določen Lubej Franjo, šef pisarne načelstva »Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije« v Ljubljani, ki pa ni imel volivne pravice v občini Sv. Jurij ob Ščavnici. Ta postavitev ni v skladu z določilom par. 6 banovinske volivne uredbe, glasom katere se postavi za predsednika volivnega odbora oseba izmed pisemnih volivcev dotične občine.

Glede odstranitve pritožitelja kot predstavnika Korošakove liste iz volivnega lokala izvira iz zapisnika o poslovanju volivnega odbora v času glasovanja, da je bil pritožitelj ob 8 odstranjen zato, »ker je oporekal odredbam predsednika volivne komisije«. Iz izjave članov volivnega odbora Zrneca Alojza in Topolnika Franceta na predmetno pritožbo pa izhaja, da je bil pritožitelj izključen od prisostvovanja volivnemu postopku zato, ker je zelo često zahteval, da se vpiše kaka njegova pripomba v zapisnik, kar pa je predsednik volivnega odbora odklonil, češ, da bo vse ugovore po glasovanju vzel v zapisnik.

To naziranje predsednika volivnega odbora ni pravilno. Po par. 34 zakona o občinah imajo predstavniki kandidatnih list pravico, prisostvovati poslovanju volivnega odbora in podajati pripombe, ki se vpišejo na zahtevo v zapisnik. Nikjer pa ni rečeno, da se podajo te pripombe šele po končanem glasovanju. Nasprotno, opazka se mora v konkretnem primeru napraviti takoj, ko se opazi kaka nepravilnost v poslovanju volivnega odbora, da se ta nepravilnost ugotovi in po možnosti odpravi. Pritožitelj je bil torej odstranjen iz volivnega lokala brez zakonitega razloga.

Glede kontrole volivnega postopka po predstavniki Korošakove liste izvira predvsem iz zapisnika o poslovanju volivnega odbora po končanem glasovanju, da volivni odbor ni do-

pusstil predstavniku omenjene liste, da bi med volitvami vpogledal volivne spise, »ker ima predstavnik liste samo pravico, biti navzoč pri volivnem aktu, ne pa, urejevati in vplivati na poslovanje volivnega odbora«. Nadalje so bili o gornji okolnosti zaslišani člani volivnega odbora in sicer: Lubej Franjo, Zrnc Alojzij in Topolnik Franc.

Lubej Franjo je pri okrajnem sodišču v Ljubljani pod prisego izpovedal, da sta mogla predstavnik obeh list s svojih mest slediti zapisnikarju pri vpisovanju oddanih glasov v glasovalne sezname; da je namestnik predstavnika Korošakove liste enkrat popoldne zahteval, da vpogleda glasovalne sezname, a je priča kot predsednik volivnega odbora to odklonil, češ, da bo to lahko storil na koncu, če bo dopuščal čas; da je bil volivni odbor mnenja, da predstavnik liste nima pravice vršiti kontrole na ta način, da bi hodil gledat k zapisnikarju, kako se oddani glasovi vpisujejo; in da predstavnik Korošakove liste — kolikor se priča spominja — ni zahteval primerjanja uradnih zapiskov s privatnimi, niti ne vpogleda v uradne zapisnike.

Zrnc Alojzij je pri okrajnem sodišču v Zg. Radgoni pod prisego izpovedal, da predstavnik Korošakove liste s svojega mesta ni mogel videti, v kateri seznam je vpisoval zapisnikar poedine oddane glasove; da ves čas glasovanja ni nobeden od predstavnikov Korošakove liste zahteval, da mu dovoli vpogled v glasovalne sezname; da si je predstavnik Korošakove liste ves čas glasovanja zapisoval, koga je kdo volil; in da je predstavnik Korošakove liste po izvršenem glasovanju zahteval, da vpogleda uradne zapisnike in da se ti zapisniki primerjajo z njegovimi privatnimi, a je predsednik volivnega odbora vse te zahteve odklonil.

Topolnik Franc je pri okrajnem sodišču v Ljutomeru pod prisego izpovedal, da ne more povedati, ali je predstavnik Korošakove liste mogel slediti zapisnikarju pri vpisovanju oddanih glasov, da pa bi bil sam z dotičnega mesta mogel opazovati vpisovanje oddanih glasov; da je predstavnik Korošakove liste med glasovanjem zahteval vpogled v posamezne sezname in da mu tega predsednik volivnega odbora ni dovolil; in da se ne spominja, ali je predstavnik Korošakove liste po glasovanju zahteval vpogled v uradne zapisnike in primerjanje uradnih in privatnih zapiskov, pač pa ve, da je bilo po končanem volitvah neko prerekanje.

Na podstavi izpovedbe Zrneca Alojzija, kateremu gre posebna vera, ker je bil Korošakov protikandidat, smatra upravno sodišče za dokazano, da predstavnik Korošakove liste, odnosno njegov namestnik, s svojega mesta ni mogel slediti zapisnikarju, ki je vpisoval oddane glasove v posamezne glasovalne sezname. Priča Lubej Franjo je sicer izpovedal nasprotno, vendar podpira Zrnčevo izpoved tudi dejstvo, da je sedel zapisnikar na nasprotnem koncu mize in da je vpisoval v tri sezname, ki so bili po velikosti in barvi (beli) vsi enaki.

Na podstavi izpovedb Lubeja Franja in Topolnika Franceta v zvezi z zgoraj navedenim zaznamkom v zapisniku o poslovanju volivnega odbora po končanem glasovanju smatra nadalje upravno sodišče za dokazano, da predstavniku Korošakove liste, odnosno njegovemu namestniku med glasovanjem ni bil dovoljen vpogled v uradne zapisnike, zlasti v glasovalne sezname. Zrnc Alojzij je sicer izpovedal, da predstavnik Korošakove liste med glasovanjem ni zahteval vpogleda v volivne

zapisnike, vendar je dostavil, da se to ni zgodilo v njegovi navzočnosti in da je bil popolne kako poldruge uro odsoten.

Končno smatra upravno sodišče na podlagi izpovedbe Zrneca Alojzija, kateremu gre radi že navedene okolnosti posebna verodostojnost, za dokazano, da se namestniku predstavnika Korošakove liste tudi po končanem glasovanju ni dovolil vpogled v uradne zapisnike in da se je odklonila tudi njegova zahteva, da se primerjajo uradni zapiski z njegovimi privatnimi. Sicer pa tega priči Lubej in Topolnik ne zanikujeta, nego le trdita, da se ne spominjata, če je prestavnik Korošakove liste to zahteval.

Iz tega stanja stvari, ugotovljenega z zaslišanjem članov volivnega odbora, izvira, da je bila predstavniku Korošakove liste, odnosno njegovemu namestniku odvzeta možnost kontrole volitvenega postopka, ki mu je šla po določilu par. 34 zakona o občinah. Ta kontrola pa se lahko vrši na dva načina: 1. z nadzorovanjem zapisnikarja pri vpisovanju oddanih glasov v glasovalne sezname, in 2. z beleženjem oddanih glasov po predstavnikih kandidatnih list.

V predmetnem primeru je bil predstavnikoma Korošakove liste prvi način kontrole zabranjen, ker se jima ni dovolil vpogled v glasovalne sezname med glasovanjem, niti nista mogla s svojega mesta slediti zapisovanju oddanih glasov. Pač pa si je glasom izpovedbe priče Zrneca Alojzija predstavnik Korošakove liste, odnosno njegov namestnik, ves čas glasovanja zapisoval oddane glasove. Vendar je za popolnost te kontrole potrebno, da se ob koncu glasovanja uradni zapisniki primerjajo s privatnimi zapiski predstavnika in da se na ta način takoj pojasnijo obstoječa nasprotstva med zapisniki. Kajti brez tega primerjanja je predstavniku odvzeta možnost, da uveljavi svoj dokaz o izidu volitev, ki si ga je pribavil z zapisovanjem oddanih glasov. V predmetnem primeru pa predsednik volivnega odbora ni dovolil, da se po izvršenem glasovanju primerjajo uradni zapisniki z zapisniki predstavnika Korošakove liste. S tem pa se je temu predstavniku obrezuspešil tudi drugi način kontrole volitvenega postopka.

Ta kršitev pravice predstavnika Korošakove liste v zvezi s pritožiteljevo trditvijo, da je volivni rezultat, ki je bil uradno razglašen, po zapiskih predstavnikov Korošakove liste napačen, odvzame volivnim aktom in ugotovitvi volivnega rezultata glavni zakonski pogoj verodostojnosti.

Zato je moralo upravno sodišče že radi tega razloga pritožbi ugoditi in občinske volitve razveljaviti, ne da bi se bavilo z drugimi pritožnimi točkami, ki so podrejenega pomena.

Celje, dne 26. februarja 1934.

Ob skrivnostni Amaconki.

Dasi je na ladji vse dobro preskrbljeno, vendar se človek veseli, ako čuti zopet trdno zemljo pod seboj. Prispeli smo v pristanišče Recife ali kakor po pomoti pravijo: Pernambuko, ki je ime za celo provinco ali državo. Recife je pa glavno mesto. Bilo je proti 5. uri zvečer, ali po evropski proti poldnevu, ko smo dospeli na suho. Pričakovali so nas v pristanu naši dragi sobratje z g. inšpektorjem Selva Jožefom, in so nas takoj odpeljali v zavod, da smo že božični večer obhajali skupaj na suhem.

Ogledali smo si nato mesto do dobra kakor tudi nedaleč od Recife ležeče mesto Jabontao, kjer je velika salezijanska poljedelska šola, novicijat in študenkat. Peljali smo se po železnici. Pohvaliti moram naše železnice, ki so hitrejšje in tudi bolj udobne kakor tukajšnje, čeprav se vsi boljši ljudje vozijo v I. razredu. Končno me je še čakala huda pot: Kalvarija obrežnega potovanja iz Recife do Belema ob izlivu Amaconke. Bil je to teden mučnega potovanja. Ostajali smo mnogo časa v raznih pristaniščih kakor: Port Natal, Fortoleza, Marañon radi nizkega stanja vode v pristaniščih. Končno smo dospeli v Belem, ki tvori takorekoč vrata in vhod v skrivnostno kraljestvo reke Amaconke.

Tu je zelo vroče podnevi, ponoči pa mrzlo. Podnebje je zelo vlažno. Smo v poletju, toda skoraj vsak dan nekoliko dežuje. Vprav ko to pišem, se je kar vsula huda nevihta z mogočnim gremenjem in bliskom preko nas. Mesto je drugače zelo razvito, važno križišče parobrodov proti Evropi (Kosulič), proti Severni Ameriki, proti jugu in v notranjost amaconskih pragozdov, bogatih na kavčuku, bananah, volni, rižu itd. Predno se človek spusti v notranost skrivnostne pokrajine, se mora še privaditi podnebjju, ker drugače prav gotovo podleže pogubonosnemu vplivu. —

Konec sledi.

Listnica uredništva.

Ljuto mer. (Glasbena šola.) Za vašo prireditev niste poslali davčne takse, radi tega naznanila nismo priobčili. — Tepanje. O razmerah pri gasilskem društvu nismo prejeli nobenega dopisa. — Št. Janž pri Velenju. Sporočate, da ste priložili 1.50 Din kot takso, a mi znamk pod kuverto nismo prejeli, radi tega tudi nismo objavili naznanila o prireditvi podružnice.

Poslednje vesti.

Novice.

Izpopolnitev poročila o strašni rudarski nesreči v Kakanju v Bosni. Ob času eksplozije plinov je bilo v rovih premogovnika 137 rudarjev. Dosedaj so potegnili iz rova 100 trupel, 30 je še zasutih in rešilo se je 7 nesrečnežev. Med smrtnimi žrtvami so večinoma družinski očetje. Država je prevzela preskrbo otrok ponesrečenih. Na merodajnih mestih so storili vse, da se odpomore nesreči, ki je ena največjih v naši državi.

Požar uničil 103 hiše in več gospodarskih poslopij. Dne 23. aprila je uničil v Donjem Mihajlovcu pri Čakovcu od viharja spremljan požar 103 hiše. 33 gasilnih društev je ogenj le omejilo. Med gasilci so bili tudi mariborski.

Hitro izsledena tatvina. Zadnjo nedeljo je bila ukradena med postajama Pragersko-Ptuj hlapcu Martinu Zorko aktovka z 11.600 Din. Omenjeni je nesel denar za svojega gospodarja ormoškemu trgovcu. Na tatvino opozorjeni orožniki so našli aktovko pri 45letni Antoniji Rojko, ki se je izgovarjala, da je vzela taško pomotoma.

Dva tihotapca s konji sta bila ustreljena 21. aprila na meji pri Škofiji Loki.

Duhovniki, ki ste oddiha potrebni! Od aprila do novembra letos nudim prosto stanovanje in prvovrstno hrano v letovišču v Logarski dolini katoliškemu duhovniku, ki bi bil pripravljen maševati vsak dan v cerkvi Kristusa Kralja in sicer vsak teden enkrat na moj namen. Gospodje reflektanti se naj javijo čim prej na Aljažev klub v Mariboru, Aleksandrova cesta 6, da se vem ravnati pri nadaljnjih. Prijaviti je tudi, v katerem času bi prijavitelj želel biti v Logarski dolini. — Klemen Logar, Logarska dolina, p. Solčava.

Romanje.

Romanje v Marijino Celje, za katerega se je bilo treba priglasiti do 25. t. m., se vrši, kakor je bilo sporočeno, v dneh 14. in 15. maja ter je podaljšan rok za prijavo do dne 2. maja t. l. Za pozneje še ni gotovo, ali bo lahko zopet šla kmalu kaka skupina, ker so nastale razne težkoče. Kdor torej namerava romati letos v Marijino Celje, naj se oglasi takoj. Kakor smo že sporočili, znaša vožnja z avtobusom iz Maribora in nazaj 210 Din, vožnja s celo preskrbo pa 370 Din. — Tudi za Trsat in Padovo naj se prijave pošljejo čimprej, da ne bo prepozno. Ako ima kdo kake posebne želje, bodi radi vožnje, prehrane ali drugo, naj se obrne na: Romarski odbor KA v Mariboru.

Dopisi in prireditve.

Veržej. V salezijanskem zavodu bo slovesna proslava sv. Janeza Boska dne 6. maja t. l. Kakor je pokazal Maribor in okolica preteklo nedeljo v krasni manifestaciji v cerkvi in v dvorani, kako dobro pojmuje don Boskovo delo širom sveta, tako naj se zganejo tudi vsi prijatelji salezijanskih naprav 6. maja v Marijinišću v Veržeju. Marijine družbe, posebno še mladeniške, iskreno vabljene, da prinesejo s seboj zastave, ako bo lepo vreme. Zlasti vabimo drage naše može in fante iz Murskega polja in iz Slovenskih goric, kakor tudi iz Prekmurja, da znajo tudi oni ceniti ljubeznivega in krotkega don Boska. Pred praznikom bo od četrta dne 3. maja pa do sobote dne 5. maja vsaki dan zjutraj ob pol 6., zvečer pa ob 7. uri govor o sv. Janezu Bosku. Prilika za spoved vsaki dan zjutraj in zvečer. Romarji, ki pridejo v soboto, bodo dobili prenočišče v zavodovih prostorih. V soboto zvečer proslava pri turški kapeli ali v dvorani. Na praznik 6. maja začne sv. maša ob petih in se bodo nadaljevale do 11. uri. Ob 5. uri bo peta sv. maša z blagoslovom, nato nagovor. Ob pol desetih slavnostni govor in slovesna peta sv. maša. Ob pol 12. uri poseben govor in nauk za salez. sotrudnike in sotrudnice. Popoldne ob pol treh govor, procesija s kipom in don Boskovo relikvijo. Pridite v obilnem številu, da si zagotovite pomoč novega svetnika, velikega častilca Marije Pomočnice.

Koroško. Vsem svojim zavarovalcem in poslovnim prijateljem sporočamo, da g. Jurij Gözellt s Prevalj ni več zastopnik niti potnik našega zavoda. V vseh zadevah se obrnite na naše krajevne zastopnike, ki so: Alojzij Rozman, Černeče; Beno Kotnik, Podkraj; bivši oblastni poslanec Jurij Kugovnik, Prevalje, in Vaukan v Črni. — Razen tega zastopajo naš zavod Lovro Krivograd v Guštanju, Franc Volina v Prevaljah, Ivan Peruzzi iz Mežice. — Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani. 454

Sprejem ubogega pastirja od 14 let naprej. Domađenik, Vrhovdol, p. Limbuš. 449

Priletna oseba išče službo, zna kuhati, šivati, voditi gospodinjstvo, zna nemško, nastopi takoj ali 1. maja Horvat, Dolgoše štev. 44, p. Maribor. 448

MALA OZNANILA

cenik malim oglasom.

Vsaka beseda v malem oglasu stane Din 1.—. (Prekljici, Poslano, Izjave pa Din 2.— za besedo.) Davek se zaračunava posebej do velikosti 20 cm² Din 1.—, do velikosti 50 cm² Din 2.50. Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati uprava lista prijave, doplača še Din 5.—. Mali oglasi se morajo brezizjemno plačati naprej, sicer se ne objavi. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov, mora priložiti znamk za Din 2.—, sicer se ne odgovarja.

Lepi lincer voz za prodati. Spodnje Radvanje št. 3, p. Maribor. 450

Hiša za podceno z okroglo 2 orala zemlje prodam. Leskovec pri Pragerskem, lastnica Antonija Čepin, Žalec. 451

Proda se 26 orlaov rodovitne zemlje, veliko zidano poslopje, vse v ravnici med Radgono in Ljutomerom. Naslov v upravi lista. 452

Dne 27. in 28. se prodaja v Ruški cesti št. 3, prvo nadstropje: veliko porcelana, posode, 2 postelji, omare, stoli, mize. 455

Učenca, pridnega, iz poštene hiše, s prav dobrimi šolskimi spričevali, sprejemem takoj v trgovino mešanega blaga. Lastnoročne ponudbe je poslati na naslov: F. Steinbauer, Kapela pri Radencih. 456

V najem dam stanovanjsko hišo, poleg hleva za 1 kravo, mali svinjak, na zahtevo že posejana zemlja, mogoče tudi prodam za gotov denar. Voršnik, posestnik, Landek, pošta Dobrna pri Celju. 453

Hranilnica in posojilnica v Selnici ob Dravi ima svoj redni letni občni zbor z običajnim sporedom dne 6. maja, ob pol 8. uri v svojih prostorih v župnišču. 444

Iščem službo za hlapca s 1. majem. Naslov v upravi lista. 443

Lepe obleke

za otroke:
od Din 60.— naprej
za moške:
od Din 140.— do 790.—

klobuki

za moške Din 39.—,
48.— itd. 144

Velika izbira čevljev,
perila itd. itd. pri

Jakob Lah
Maribor, Gl. trg 2

Pred nakupom

blaga ali izgotovljenih obleke in oblek, svilenih robcev, klobukov, nogavic, čevljev in drugih potrebnih stvari za **birmo**, ne preišlujete, kje si bodele vse to nabavili, temveč pojdite ali pišite po vzorce in cenik od 213

TRGOVSKI · DOM
Sternecki
TOVARNA · PERILA · IN · OBLEK

kateri Vam riudi vse gornje predmete v veliki izbiri, po nizkih cenah in v dobri kakovosti. Obleke se izdelajo v lastni tovarni po meri v dveh do treh dneh.

Z. birmo! Vsakovrstno oblačilno blago. sešite obleke in vse potrebščine za vsakega kupite najugodnejše v trgovinah **F. Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer.** 442

Majhno posestvo se prodaja, potreben kapital dve tretjini. Dolgoše št. 93, Ptujška cesta, pošta Maribor. 438

Poštena učenka v gostilno se sprejme. Maribor, Vodnikov trg 3. 440

Prodajam hišo, sadonosnik in njivo ¼ orala za 13.000 Din v Gornjem Dupleku. Vpraša se: Žnidarič, Pobrežje pri Mariboru, Gozdna ulica 68. 429

Kupim posestvo, hiša v dobrem stanju, suha, prijetno ležeča, s 3 do 4 sobami in 2 do 3 oralami zemlje. Ponudbe s popisom lege posestva na naslov: L. Kauderk, Maribor, hotel »Orel«. 430

Oskrbnik-šafar, verziran v vseh panogah gospodarstva, z 15letno prakso, absolvent triletnih vinarske in sadjarske šole, samec, 40 let star, išče z 1. majem primerno službo. Cenjeni dopisi na upravo lista pod »Trajno mesto«. 431

Kletarsko društvo v Ormožu, r. z. z o. z., bode imelo svoj redni letni občni zbor v soboto dne 5. maja t. l., ob 13. uri v mali dvorani zadržne gostilne. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Poročila načelstva in nadzorstva. 4. Odboritev računskega zaključka za leto 1933. 5. Volitev načelstva in nadzorstva. 6. Slučajnosti. Če občni zbor ob navedeni uri ne bi bil sklepčen, je sklepčen pol ure pozneje v smislu pravil. Na občni zbor so uljudno povabljeni vsi člani kakor tudi vsi drugi vinarji, ki se zanimajo za delovanje te naše vinarske zadržge. — Načelstvo. 445

Proda se posestvo 5 oralov. Izve se pri: Maks Dimnik, Grušova 18, pošta Sv. Marjeta ob Pesnici. 436

Ali veš, da se lanena preja tke najceneje v tkalnici »Krosna« v Ljubljani, Zrinjskega 6. Pošlji jo tja, da dobiš lepe in močne rjuhe. Sprejema se tudi predivo. 394

Posojilno in hranilno društvo pri Sv. Emi, r. z. z n. z., sklicuje redni letni občni zbor, ki se bo vršil dne 29. aprila 1934, ob štirih popoldan v uradnih prostorih. Ob nezadostni udeležbi se vrši sklepčni občni zbor eno uro pozneje. Dnevni red: 1. Čitanje in odobritev zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročila načelstva in nadzorstva za poslovno l. 1933. 3. Odboritev računskega zaključka za l. 1933. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. Po občnem zboru se vrši skupna seja načelstva in nadzorstva, ki bo sklepala o vložitvi prošnje za zaščito. — Načelstvo. 441

Hranilnica in posojilnica Slivnica pri Mariboru vabi na redni občni zbor, kateri se vrši v četrtek dne 10. maja 1934, ob 8. uri dopoldne, v posojilniških prostorih. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Uredba o zaščiti kmetov in denarnih zavodov. 3. Računski zaključek za leto 1933. 4. Slučajnosti. Ako ob določeni uri občni zbor ni sklepčen, se vrši pol ure kasneje drugi občni zbor, ki sklepa veljavno ob vsakem številu navzočih članov. 439

Flugs kose z novim pritrjevanjem brusni kamni Silicium karbid in garkon škropilo vinogradniške škropilnice samodelne drevesne škropilnice škropilnice za čebelarje Din 62.—. 437

Po najnižjih cenah! Zahtevajte cenik!
JOSIP VIDEMŠEK, Maribor, Koroševa ul. 23.

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu
Gospoke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

Čitateljem v pouk in zabavo.

Moč ministrovega imena.

Francija je še sedaj pod vtisom goljufij, katere je zagrešil prosluli Staviski in v katere je zapletenih toliko odličnih francoskih ministrov in poslancev. Pod pritiskom upravičeno razdražene javnosti so postavili posebno parlamentarno komisijo, ki raziskuje ter razkriva grehe Staviskega in njegovih pomagačev na najvišjih mestih. Odkar so začeli razgrebati omenjeni gnoj, ne mine skoraj niti eden dan, da bi ne odkrili v tej goljatski korupcijski zadevi kak nov škandal. V zadnjem času je vse po Parizu govorilo o poljskem bankirju Danovskem, ki je bil pred leti izgnan iz Francije. Danovski je bil leta 1926 radi goljufije obsojen na 6 mesecev ječe in na izgon, a bankirski lopov ni bil ne zaprt in tudi ni zapustil Francoske. Baš nasprotno! Mesto, da bi bil nastopil prisojeno mu kazen, je osnoval »Francosko trgovsko banko«.

Da se dokopa človek naglo do denarja, je potrebna posebna ideja ali zamisel. Danovski je pogruntal baš pravo. Nasmehnila se mu je sreča . . . Pismo noša, ki mu je dostavljal vsak dan opomine njegovih upnikov, se je pisal, — enako kakor znani francoski politik, senator in večkratni minister — Pierre Laval. Ko je zvedel Danovski, da mu nosi v hišo pisma Pierre Laval, je zaznal, da mu je baš s pomočjo tega človeka odprta pot do milijonov. Upravni svet svoje banke je sestavil iz pariških znanih lopovov ter goljufov. Za predsednika upravnega sveta je napravil pismo noša Pierra Lavala. Pred pričetkom poslovanja nove banke je pustil natiskati na dragocen poslovni papir ime predsednika upravnega sveta — »Pierre Laval«. Zvižaja z imenom ministra mu je povsem uspela. Banka, v koje upravnem svetu sedi na najbolj odgovornem mestu obče znani ter čislani minister, pač zasluži največje zaupanje. Krog bančnih klientov se je dnevno širil. Računski zaključki s podpisom Pierra Lavala so pomagali k razmahu.

Lepega dne se je oprijela pismo noša Lavala prehuda domišljavost. Ni se hotel več zadovoljiti z mesečno rento, ampak je zahteval odgovarjajočo udeležbo na denarnem prometu, ki je dnevno raste. Napram tolikanj drzni zahtevi se je Danovski hitro zavaroval. Pritegnil je bančnemu upravnemu svetu bivšega državnega pravdnika Colmarja in takratnega podpredsednika pariške kazenske zbornice, pravnega svetnika Falchota. Ta dva sta nastopila kot razsodnika, kadarkoli so si skočili lopovski upravni svetniki radi preniknih zaslužkov v lase.

Na Francoskem že tedaj ni bilo nobenega škandala, pri katerem bi ne bil soudeležen Staviski. Od uložnikov Danovskega banki zaupane vrednostne papirje je kupoval Staviski . . .

Danovski je bil še bolj zvit nego Staviski. Za vsega skupaj je ogoljufal poštene Francoze s pomočjo svoje banke in imena Pierre Lavala za 20 milijonov

frankov. Kakor hitro je začutil omenjeni milijonski dobiček v svojem žepu, je zginil lepega dne brez vsake sledi. Policija ga ni zagrabila. Nekje uživa povsem na varnem obresti, katere mu vrže letno lepo premoženje 20 milijonov frankov.

Ko je pobegnil pred leti Danovski iz Pariza, se ni nikdo zatekel k policiji ali na sodišče. Za beguncem ni bila izdana tiralica. Še le sedaj, ko se vrši raztelesenje goljufij Staviskega, so zadelo tudi na prevaro gospoda Danovskega. Bogznaj, koliko sleparij, ki se slične opisani, še zapirajo in prikrivajo pred javnostjo pariški sodniki in policija po skrivnih predalih . . .

*

Draga svetovna zgodovina.

Pri pouku zgodovine v šoli smo se učili letnice ter imena bitk in junakov, ki so se borili; imena finančnih ministrov, ki so imeli z vojnami največ skrbi, so ostala zamolčana ter neznanca. Pri vojnah že od nekdaj ni šlo le za kri ter življenje, ampak predvsem tudi za denar.

Starogrška prestolica Atene si je prištedila v mirnih letih lep državni zaklad, ki je znašal okroglih 10.000 talentov, kar bi znašalo 300 milijonov zlatih frankov. V peloponeških vojnah je ta zlati državni zaklad povsem skopnel.

Rimski finančni ministri, ako je bila vojna zmagovita (vojne Rima so bile spremljane od zmag), so imeli manj skrbi; premagani sovražniki so morali plačati vojno odškodnino. Rimljani so naložili severnoafriškemu mestu Kartago v drugi punski vojni 50.000 talentov odškodnine. Od tega finančnega udarca si veliko trgovsko mesto ob Sredozemskem morju ni več opomoglo. Tretja punska vojna, v kateri so Rimljani Kartago čisto razdejali, je bila sprehod za rimske legije. Nasprotnik brez denarja je sovražnik brez orožja.

Natančne številke imamo o sedemletni vojni, katero je vodil pruski kralj s 140 milijoni tolarjev. Pretežni del te svote je bil pridobljen z inflacijo, s takozvanim poslabšanjem denarne vrednosti. Vojne Prusov proti Napoleonu so stale Prusijo eno milijardo zlatih frankov.

Angleški finančni minister je moral zbrati za vse vojne pohode proti Napoleonu 800 milijonov funtov. Ta svota se je uporabila največ za podpore drugim državam.

Sedaj je objavila Japonska stroške za mandžursko vojno. Uradno je priznala 400 milijonov jenov izdatkov. V to svoto pa ni všteta zguba ter uničenje raznega materijala in ljudskega premoženja.

V vojni proti Rusiji leta 1905 je izmetala Japonska desetkrat več nego v najnovšem času v Mandžuriji. Rusijo je stala svojčas vojna proti Japoncem 2 milijardi zlatih rubljev.

Mogoče se bodo kaj naučili iz navedenih številk današnji finančni ministri in se povspeli do prepričanja, da vojne v današnji dobi niso dobrodole kupčije, ampak — milijardne zgube!

*

Pojavi in posledice črne smrti.

Nešteti so pojavi, pod katerimi je nekoč nastopala grozna morilka — črna smrt. Navadno so se pojavile pri napadenih žrtvah pod pazduho, pod kolonom in na vratu velike ter smrdeče bule. Okuženi so bili pogostokrat posejani po celem telesu s črnimi pegami in odtod tudi ime »črna smrt«. Večkrat so odpadali žrtvam kar celi telesni udje, predvsem roke in noge. Nekatere okužene so mučila strašna gledanja v preteklost ter bodočnost in napadi besnosti, drugi zopet so čakali v nezavesti na konec. V vseh teh slučajih pa je nastopala smrt med nepopisnimi bolečinami tekom par dni ali ur. Le redkokedaj je kak bolnik počasi in povsem izmozgan ozdravil in si opomogel od kuge. Zgodilo se je tolikokrat, da so na videz zdravi ter krepki ljudje se zgrudili mrtvi sredi dela, v veseli družbi ali na cesti. Povsod so ležala mrtva trupla po cele dneve nezakopana, ker je primanjkovalo ljudi, ki bi bili znosili mrtve v skupne, za okužene določene jame. Vsak dotikljaj okuženega bolnika ali mrtveca, da celo njihove obleke, orodja itd. je lahko okužil neprevidneža in ta je zanesel bolezensko zlo v mesto in v celo deželo. Zdravniki so bili tedaj v očigled črni kugi brez vsake pomoči. Človek se je lahko branil napram kugi le na dvojen način: da se je zaprl od okuženega kraja, ali da je pobegnil. P. tudi ti dve sredstvi sta tolikokrat odrekli.

Kljub zaprtju in zastraženju dohodov v mesto se je črna smrt vanj prikradla in je zalezla begunce tolikokrat v najbolj oddaljenih ter skritih kotih.

Ob času razsajanja kuge je počivalo po mestih in na deželi vsako delo. Lakota in vsestransko pomanjkanje sta bila naravna posledica.

Veliko hujša je pa bila moralna škoda. Vzgoja in vse dobre navade so prenehale. Starši so pozabili na svoje otroke, mož je ostavil ženo, prijatelj prijatelja in mnogo se jih je predalo najhujšim in najgršim strastem. Vsled pojava kuge preplašeni lahkoživci so si hoteli pred smrtjo privoščiti v vsej nebrzdčnosti dobrote in zapeljivosti tega sveta, predno jih pobere neizprosna smrt.

Resnejše misleča večina pa se je zatekla v groznih letih kuge k Bogu, k Materi božji in k svetnikom: sv. Roku, Lenartu ter Rozaliji. Edini pomočnik v dobah kuge je bil na priprošnjo Marije in svetnikov — ljubi Bog. Po katoliških deželah so nastale tedaj neštete cerkve, kapele, kužna znamenja, zaobljubne slike kot spomin na žrtve črne smrti in na podeljeno božjo pomoč v najhujšem gorju.

Direktno iz tvornice, odnosno tvor-
niškega skladišča, dobite::

violine od Din 69.—, gitare od Din
138.—, mandoline od Din 95.—, tam-
bure od Din 65.—, harmonike od
Din 69.—, gramofone od Din 456.—.
Zahtevajte brezplačen cenik. 432

Meinel & Herold, Maribor,
števil. 106.

Brezplačen pouk v igranju.

ZA BIRMO

vence, obleke in svilo poceni v
Trpinovem bazarju, Maribor. Vetrinjska 15.

Manufakturna trgovina
Mirko Feldin, Maribor
se je preselila na 379
Aleksandrovo cesto št. 13

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI

ZAVARUJE:

- POŽAR
- VLOM
- STEKLO
- KASKO
- JAMSTVO
- NEZGODE
- ZVONOVE
- ŽIVLJENJE
- KARITAS

Vsak slovenski gospodar zavaruje se-
be, svoje in svoje imetje le pri naši za-
varovalnici. 167

Inscritajci!

PLATNO

kupite vsled ogromnega nakupa po čudovito
znižanih cenah.

- Din 6.50.— domače platno
- Din 8.— jadransko platno
- Din 9.— slovensko platno II.
- Din 10.— celjsko platno
- Din 11.— slovensko platno Ia
- Din 11.— »Vera« šifon
- Din 12.— »Adria« šifon
- Din 19.— platno za rjuhe.

113

TRGOVSKI · DOM
Sternceki
TOVARNA · PERILA · IN · OBLEK

Celje št. 24.

Zahtevajte vzorce in cenik!

Klobuki za birmance

in botre najceneje pri 427

Eliza Lorber, Maribor, Vetrinjska ulica št. 5.

Sadjarji!

Najvažnejše je škropljenje sadne-
ga drevja po cvetju.
Najboljše učinkuje proti škrlupu
in zavijaču

Nosprasen

Dobi se pri sledečih tvrdkah:
»Agako«, d. z. o. z. v Celju, droge-
rija Poberaj v Ptuju, Kemindu-
strija v Mariboru in Kmetijska
družba v Mariboru in v Celju. 391

Zopet volitve!

Kam gremo po spomladansko blago?
Odločitev je lahka!

Vsi v veletrgovino z manufakturnim blagom

Franc Dobovičnik, Celje,
Gosposka ulica 15. 157

tam se prodaja vedno po najugodnejših cenah
fabriško platno ena širina že od Din 4.— nap.
fabriško platno dvoj. šir. že od Din 13.— nap.
belo platno ena širina že od Din 6.— nap.
oksford za delav. srajce že od Din 6.— nap.
svileni robci že od Din 20.— nap.
oksford srajce za delavce že od Din 20.— nap.
bele srajce z bel. svil. efekt. prs. Din 24.— nap.
moške gate iz molinosa že od Din 12.— nap.
sukno v raznih vzorcih 140 cm šir.
že od Din 28.— nap.

Posebno velika izbira blaga za birmance!

Zakaj je ravno pri tvrdki Dobovičnik, Celje,
tako poceni?

- Ker se zadovolji z najmanjšim zaslužkom.
- Ker nima velikih režijskih stroškov.
- Ker se trgovina nahaja v lastni hiši in ne pla-
čuje najemnine.
- Ker je trgovina v stranski Gosposki ulici, mo-
ra ceneje prodajati, da z nizko ceno stran-
ko privabi!
- Ker ima lastno tovarno za odeje »Koutre«.
- Ker ima lastno tovarno za izdelovanje perila.
- Ker ima velik promet in vsled tega vedno
sveže blago.

Nizke cene! — Prosti ogled vseh zalog! —
Vljudna postrežba! — Vam jamči za dober
nakup veletrgovina

Franc Dobovičnik, Celje

Hrastove doge, suhe za polovnjake, kupi Jos.
Ramšak, Maribor, Meljska cesta 10. 435

Za stare zapuščene rane

na nogah (ulcus cru-
ris). Po naših zdrav-
nikih in zdravstvenih
institucijah je doka-
zano, da

»FITONIN«
zanesljivo in sigur-
no zaceli tudi naj-
starejše, kronične
rane.

Steklenica 20 Din v le-
karnah. Po poštnem
povzetju 2 steklenici
50 Din.

Poučno knjižico št. 18
pošlje brezplačno »Fi-
ton« dr. z o. z., Za-
greb I-78.

323 Reg. pod Sp. br. 1281 od 28. VII. 1933.

Podaljšaj si življenje!

Življenje se lahko podalj-
ša, boleznj se lahko pre-
prečijo, ozdravijo; slabi se
lahko okrepijo, hirajoči
učvrstijo, nesrečni osrečijo!

Kaj se pojavi izza vsake bolezni?

Oslabelost živcev, potrtost, izguba do-
brih prijateljev ali svojih bližnjih, raz-
očaranje, strah pred boleznijo, slab
način življenja in mnogo drugih reči,

Zadovoljnost

je najboljši zdravnik! So pota, ki te
lahko privedejo do dobrega razpolo-
ženja, ožive tvojo čud, te napolnijo z
novimi upi in uprav to pot ti pokaže
razprava, ki jo dobi vsak, kdor jo za-
hteva takoj in

popolnoma brezplačno!

V tej mali priložni knjižici je razlo-
ženo, kako se lahko v kratkem času
in brez zapreke pri delu živci in mi-
šičje ojačijo, kako se dajo utrujenost,
slabo razpoloženje, raztresenost, osla-
belost spomina, nerazpoloženje za de-
lo in nešteto drugih pojavov bolezni
popraviti in odstraniti. Zahtevajte to
razpravo, ona Vam bo nudila mnogo
prijetnih uric. — Pišite na naslov:

Ernest Pasternack, Berlin SO,
Michaelkirchplatz 13, Abt. 90. 428

Denar naložite najboljše in najvarnejše pri Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

r. z. z. n. z.

Ulica 10. oktobra

Najugodnejše obresti za vloge in posojila. Stanje hranilnih vlog
nad 62.000.000 dinarjev.

Za varnost hranilnih vlog jamči nad 3.000 članov, večinoma trdnih
kmetov in posestnikov, z vsem svojim premoženjem in nepremičnim premo-
ženjem kar znaša v vrednosti več sto milijonov dinarjev.

Denar lahko vlagate po položnici. Pišite po nje!

Birmanci, botri! Klobuke kupite najboljše in najcenejše pri Antonu Filipančiču v Mariboru, Vetrinjska ulica 6. 377

Posestvo se prodaja v Spodnjem Velovlaku pri Ptujju, obstoječe iz stanovanjske hiše z dvema stanovanjema, gospodarskega poslopja in 14 oralov posestva (eventualno se odda tudi manj oralov pri hiši). Razven tega se prodajo tudi posamezne parcele, kakor njive, travniki in gozdovi. Pojasnila daje: Al. Brenčič, posestnik in trgovec, Ptuj. 389

Zenini in neveste! Poceni, dobro in lepo se oblečete v novi trgovini Senčar Metod, Strigova. Velika zaloga vsakovrstnega blaga, izgotovljenih oblek, klobukov, poročnih prstanov itd. po znižanih cenah. Pridite in prepričajte se! 397

Služba organista in cerkovnika pri V. Nedelji se odda takoj ali ob dogovorjenem roku. Zasluzek v denarju in zbirci. Prednost ima ljubitelj cerkvenega ljudskega petja in kat. akcije. — Cerkevno predstojništvo Velika Nedelja. 420

Kdor primerja kvaliteto in solidno domače delo,
kupi **KARO** čevlje 277
Maribor, Gosposka ulica 13.

Prodajo se vsled smrti slikarske predloge z vsem potrebnim. Švagelj, Slaptinci, Sv. Jurij ob Ščavnici. 446

Pozor! Pozor!

Stara, Vam vsem poznana klobučarna

ANTON AUER

sedaj ni več v Vetrinjski 14, temveč na

== **Glavnem trgu 17** ==

Tam dobite klobuke in čepice že od 20 Din naprej. Tudi popravila se prevzamejo po brezkonkurenčni ceni ter se strokovnjaško izvršijo. Torej ne hodite več v Vetrinjsko ulica 14, temveč na

Glavni trg 17

kjer je Anton Auer. 447

Sprejem učenca, starost 16—18 let, nastop s 1. majem. Drevesnice J. Gradišnik, Šmarjeta pri Celju. 409

Javna zahvala.

Smatram za svojo dolžnost, da prekoristno zavarovanje »**Karitas**«, **Maribor, Orožnova ulica 8**, vsakomur iskreno priporočam. Zavarovalnica mi je točno izplačala celo zavarovano vsoto po rajnem očetu. Zavarovalnica je poštena in vredna popolnega zaupanja. 434
Hercegnovi, dne 16. aprila 1934.

Rakuša Martin s. r., narednik vodnik I. razreda, Hercegnovi, Boka Kotorska.

Zahvala.

Zavarovanje pri »**Karitas**«, posmrtninskem oddelku Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani, **Maribor, Orožnova ulica 8**, vsakomur nasvetujem in priporočam. Zavarovalnica mi je po pokojni materi celo zavarovano vsoto točno in takoj izplačala. 433

Vuzenica, dne 18. aprila 1934.

Gallin Angela s. r.

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v novi lastni palači na oglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Sprejema hranilne vloge in jih

obrestnje najboljše.

Denar je pri njej naložen po-

polnoma varno.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posesstnikov z vsem svojim pre-

moženjem!